

Új Város

A CSALÁD

IGAZI ÉRTÉKEI

Családfesztivál 2005

A világ több mint száz városában
A Duna TV közvetítésében

GONDOLATOK A MOBILTELEFONRÓL

Az Új Város decemberi számában olvastam egy cikket „Mobiltelefon: igen vagy nem?”

Először is, a kérdésfeltevés kapcsán jelezném, hogy tapasztalataim szerint ma már nem az „igen vagy nem” a jó kérdés, hanem a „hogyan”, mert a szédítő tempójú technikai fejlődéssel változó világunkban kérdéselvetű lehet csak a tiltás.

Mivel feleségem általános iskolai tanító-nő, pontosan tudjuk, hogy már a 6-7 éves elsősök legalább felének a táskájában ott lapul a mobiltelefon, az idén gimnáziumot kezdett fiam 34 fős osztályában már kb. 90%-nak van saját mobilja. Tehát a világ erősen hívogatja a gyerekeket ebbe az „ut-cába”, nekünk szülőknek pedig nagy felelő-ségünk, hogy ne legyen zsákutca. A cikk nagy-on helyesen nem hallgatja el az egészség-ügyi kockázatokat, bár szerintem sokkal in-kább a lelki, szellemi és erkölcsi téren fenye-gető veszélyekre kellene felhívni a figyelmet.

A gyerekek esetében mi is a korlátozott használat módszerét követjük. Nemcsak a gimnazista nagyfiú, hanem az egyetemista nagylány is megértéssel fogadja az előre ki-adagolt havi telefonszámlát, és igyekszenek beosztással kihúzni a hónap végéig. Abban pedig szülői jó példával igyekszünk előljárni, hogy vannak olyan fontos esemé-nyek, családi programok, amikor nem en-gedjük meg a „világnak”, hogy akár csak telefonon keresztül is, de beleszóljon az éle-tünkbe...

Mennyire változik az erkölcs! Emlék-szem a régi mondásra, ami valahogy így szólt: a pontosság az urak erénye. De még én is azt tanultam szüleimtől, hogy illik megtisztelni a másik embert azzal, hogy a megbeszélte találkozóra pontosan érke-zem, nem előbb és nem később. Mit tett ezen a téren a mobiltelefon? Apósom sza-vait idézem: Szörnyű, hogy ebben a mai világban nem lehet egy találkozót, tárgya-lást egyeztetni! Szinte mindig ezt a választ

CSALÁDFESTIVÁL 2005. április 16-án, szombaton

A Fokoláre Mozgalom nemzetközi családfesztivált rendez, hogy a család értékei széles nyilvánosságot kapjanak.

A családfesztivál mind az öt kontinensen, több mint száz országban ugyanazon a napon kerül megrendezésre. A helyi rendezvényeket műholdak és az Internet segítségével 90 percre egyetlen interaktív hálózattá kapcsolják össze, hogy a különböző vallású, kultúrájú és nemzetiségű családok életét is bemutathassák.

Magyarországon ezt az eseményt a **Duna Televízió** élő, egyenes adásban közvetíti 15 órától 16.30-ig.

Magyarországi helyszínek:

Nemzeti Sportcsarnok, 1146 **Budapest**, Istvánmezei út 1-3.

Papp László Sportcsarnok, 6600 **Szentes**, Jövendő u. 1.

A rendezvény védnökei: Mádl Dalma asszony, dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek. D. Szebik Imre evangélikus elnök-püs-pök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke

www.ujcsaladok.hu www.familyfest2005.org info@ujcsaladok.hu

kapom: majd reggel odacsörgök és megbeszéljük. De nem, most kellene megbe-széljük, azért hívtam fel, azért kérdezem, mikor ér rá! Rosszabb esetben a megbe-szélte időpont lejártá után 10-15 perccel jelentkezik: „bocsánat, de késem, kb. fél óra múlva jövök, ugye megvár...” És in-nentől borul az egész napi programom. Figyelhetnénk rá, megtisztelhetnénk any-nyira a partnert, hogy tartjuk, amit vál-laltunk!

Romhányi László – Budapest

HÉTKÖZNAPI MISZTIKA

Az októberi számban olvastam Igino Giordani életéről, aki egyszerre volt miszti-kus és nagyon konkrét ember, jártas a po-litikai életben is.

A hétköznapi és a misztika nem fér össze egymással, gondolná az ember. Lelkünk mélyén mindnyájan vágyunk mégis: meg-pillantani egyszer csak, amit igazán keres-tünk, hogy feltáruljon egy végtelenre nyíló folyosó, és szőljön hozzánk maga a Végte-len, zajos életünk labirintusának egyik el-dugott sarkában.

Tisztelem társainkat, akik vállalják a lelki zárandokutat, és távoli kultúrákban keresik a lépcsőket, melyek elvezetnek a Végtelenhez. Számítalan emberi kultúra épített lépcsősorokat, melyek bejárása az Istennel való találkozást ígérte. Jézus korá-nak társadalmában a Törvény parancsola-taiból készültek a tökéletességre vezető lépcsőfokok. Persze sokan már gyanakod-va szemléljük a homályba vesző lépcsőket, és már nem indulunk neki meghódításuk-nak, mert kevésbé valószínű, hogy általuk tényleg elérjük a misztika magasságait.

Hogyan találkozhatnánk mégis a Végte-lennel?

Jézus egyszerű szavaiban ezernyi forra-dalom rejlik: Amit egynek tettetek a legki-sebbek közül, nekem tettétek. A leghét-köznapiabb lépés a Felebarát felé egyben a legmisztikusabb találkozás az Úrral. Ez igazi forradalom volt akkor, és ma is az. A Végtelen nem távoli csúcsokon vár ránk, de minden nap, minden felebarátban. Ez a misztika az, amire korunknak szüksége van: egy pezsgő és élettel teli, elérhető és „ehető” hétköznapi misztika.

Aláírt levél

Új Város

Közéleti kiadvány ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja (www.fokolare.hu)

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163 Budapest, Galga-hévíz u. 45. Számlaszám: 11705008-20434836

Felelős kiadó: Tóth Ilona

Szerkesztőségi cím: 1163 Budapest, Kisterenyi u. 54.

Telefon: 328-0785. Fax: 403-5400. E-mail: ujvaros@fokolare.hu.

Felelős szerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Arany Krisztina, dr. Bakacsi Viktória, Fábri Andzsej, dr. Ferentzi Éva, id. Frivaldszky János, Himmer László, Hortoványi Emőke, Horváth Viktória, dr. Kiss Imre, Maucha Kristóf, Körmendy Klára, Nyitrai Eleonóra, dr. Óvári László, Riehl Zsuzsanna, Sudár Balázs, Smohai Ferenc, Stipkovits Gábor, Tóth Judit, Tóth Pál, Varga Krisztina, Vizsolyi László

Grafikai szerkesztő: Himmer László

Nyomtatás: Kapitális Kft. Debrecen. Felelős vezető: Kapusi József.

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Citta Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Svjat**. Cseh Köztársaság: **Nove mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Svijet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City-Nouvelle Cité**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miasto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujasios Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap üzletág
Előfizethető a Kiadónál
Éves előfizetési díj 2005-re: **3600 Ft**.

- Az Élet igéje
- 4 Húsvét öröme**
- Európa
- 6 A kelta tigris titka**
- Fokoláre
- 8 Az egység karizmája és a pedagógia**
- Előttünk jártak
- 9 Luminosa**
- Párbeszéd
- 10 Isten szeretetének kurzusai**
- Munkatársunktól
- 12 Magyarok Szibériában**
- Kultúra
- 14 Ezerfényű költészet**
- Fiatalok
- 16 Egyre színesebb az életem**
- Családi műhely
- 18 Szüretelés helyett**
- 20 Férfiszerep?**
- 22 A házasság igazi értékeiről**
- Óvodától az egyetemig
- 22 Egy pedagógus vallomásai**
- Megkérdeztük
- 24 A gyerekek és az olvasás**
- 25 Az önbecsülés**

Tóth Pál

A KIBONTAKOZÁS REMÉNYE

Móricz Zsigmond a *Boldog emberben* felidézi azt a világot, amelyben a száz évvel ezelőtti magyar parasztcsalád élt. A megélhetésért folytatott küzdelem akkoriban olyan élet- és sorsközösséget követelt asszony és ember között, amelyet a modernizáció által átalakított mai világunk régen elfelejtett már. A párválasztásban végső soron többnyire nem a szerelem döntött, hanem a józan megfontolás, például az, hogy dolgos lesz-e az asszony.

A hétköznapiak ritmusának a generációk során kialakult szokások szabtak irányt, férfi is, nő is tudta, mi a dolga. Nem volt vita arról, hogy ki szántsa föl a földet, és ki fejje meg a tehenet, s a felcseperedő gyermekek is úgy nőttek bele ebbe a világba, mintha azt maga a természet alkotta volna ilyenre a fákkal, a virágokkal, meg a patakokkal együtt.

A drámai gyorsasággal zajló társadalmi változások néhány generáció alatt gyökeresen átalakították azt a feltételrendszert, amiben ma a családok élnek. Meglazultak azok a szoros kapcsolatok, amelyek valaha a családot összetartották, és egységet érzelmileg válságos időkben is biztosították.

Ma már nemcsak a férj, hanem majdnem minden esetben a feleség is a nap nagy részét a munkahelyen tölti. Sok esetben anyagilag egyre inkább függetlenné válnak egymástól. Szinte csak egyetlen kötelek maradt, aminek ma igazán nagy jelentőséget tulajdonítanak a családban: a feleséget és férjet, szülőt és gyermeket egymáshoz kötő érzelmi szálak. Ebből származnak fokozott elvárásaink is, hogy családi kapcsolataink megfelelő hőfokon működjenek, megértsenek bennünket, a családon belül is tiszteletben tartsák személyi méltóságunkat és szabadságunkat. Ugyanakkor senki nem tanít meg arra a kommunikációra, amelyben férj és feleség, szülők és gyerekek az új helyzetekben új megoldásokat kereshetnek, és a nagy reményekkel induló „vállalkozások” gyakran hajótörést szenvednek.

Van valami drámaian szép abban, hogy a keresztyén gyökerű kultúrákban a család lassan-lassan elveszítette minden olyan másodlagos összetartó kötelékét, ami nem a természetes lényegéhez tartozik, hanem az adott kor kultúrájának terméke. Ezek a társadalmi változások igen törekennyé tették a családot, de óriási lehetőséget is hordoznak magukban: újra felfedezhetjük a házastársi és a családi kapcsolatok lényegét, rálelhetünk azokra az erőforrásokra, amelyek a családban jelennek, és a család olyan új szerepet kaphat a társadalomban, amit eddig talán nem is álmodtunk.

Nem egyszerűen új családmódellet kell tehát kigondolnunk, ahol a megváltozott körülményeknek megfelelően meghatározzuk a férfi és nő új szerepkörét, hanem új tartalommal kell megtöltenünk kettőjük kapcsolatát.

A keresztyénység mindig is tudtában volt annak, hogy az evangélium tanítása az a szilárd alap, amelyre egy házasságot, egy családot fel lehet építeni. Mára az is világossá vált, hogy a tradicionális vallásosság kevés ahhoz, hogy stabilitást kölcsönözzön a családi kapcsolatoknak. Elő hitre, az Istennel való kapcsolatból fakadó cselekvésre, a hétköznapi tetteinket motiváló evangéliumi lelkiségre van szükség ahhoz, hogy a család újra erőre kapjon. És arra, hogy a családok segítsék egymást ebben, törekvéseik láthatóvá, hallhatóvá, érthetővé váljanak mások számára, hiszen a másik ember keresése, próbálkozása, sikere, kudarca és újrakezdése erőforrás számomra, számunkra is.

A 2005-ös hazai és nemzetközi családfesztivál rendkívüli szintérnek ígérkezik, ahol a családok főszereplői lehetnek ennek a kibontakozásnak.

HÚSVÉT ÖRÖME

Chiara Lubich

Jézus gyakran szólt példabeszédekben és képekben. Egyszerű és hatékony eszköz volt ez ahhoz, hogy a legmélyebb igazságokra tanítson. Hallgatóságát a hétköznapi élet eseményeire emlékeztette az a pásztorról és a nyájáról szóló hasonlat, amely ennek az életigének a kerete. Jézus tolvajokról és rablókról beszél, akik mohó farkasok módjára szétkergetik a nyáját. Önmagát a jó pásztorhoz hasonlítja, aki valóban szereti juhait, vezeti és megvédi őket, ha kell, akár az élete árán is.

Jézusnál nem csupán hasonlat ez, be is következett: Ő valóban meghalt a kereszten, azért, hogy általa éljünk¹.

„Én azért jöttem, hogy életük legyen...”

Azért jött, mert az Atya küldte, hogy isteni életében részesítsen bennünket. Isten ugyanis úgy szerette a világot, hogy egyszerűen Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen.²

Az élet, amelyet Jézus ajándékoz nekünk, nem azonos azzal az egyszerű földi élettel, amelyet szüleinktől kaptunk. Az az élet, amelyet Ő ajándékoz nekünk, „örök élet”, más szóval részesedés Isten Fiának életében, belépő az Istennel való bensőséges kapcsolatba:

magának Istennek az élete, amelyet Jézus azért tud átadni nekünk, mert Ő maga az Élet. Ezt mondta: „én vagyok az Élet”³, és „mindannyian az ő teljességéből részesülünk”⁴.

Isten élete azonban, mint tudjuk, szeretet.

Jézus, Isten Fia, aki Szeretet, eljött a földre és szeretett bennünket, ugyanazt a szeretetet adta nekünk, amely benne égett. Ugyanebből a végtelen lángtengerből ad lángot nekünk, és azt akarja, hogy életéből „merítsük az életet”.

„... és bőségben legyen.”

Jézus azért ajándékozhatja oda bőségesen az életet, mivel nemcsak magában hordozza, hanem maga „az Élet”. Hasonlóan adhatja az öröm teljességét is⁵.

Chiara Lubich

Isten ajándéka mindig mérték nélküli, végtelen és nagylelkű, mint maga Isten. Válaszolni akar az emberi szívnek a teljes és örök élet utáni legmélyebb vágyára. Ezt a vágyat csak Isten teljesítheti, hiszen az Ő élete „örök”, azaz nemcsak a jövőre vonatkozó ajándék, hanem a jelenre is. Isten élete már mostantól elkezdődik bennünk, és soha többé nem múlik el.

Hogy is ne jutnának itt eszünkbe a szentek, akik kereszténységüket tökéletesen megélték? Körülöttük túlsordult az élet, annyira telve voltak vele.

Honnan való Assisi Szent Ferenc egyetemes szeretete, amellyel be tudta fogadni a szegényeket, a szultán elé tudott állni, és minden teremtményben fel tudta ismerni fivérét és nővérét? Honnan származik Kalkuttai Teréz anya cselekvő szeretete, aki minden elhagyott gyermek édesanyja tudott lenni, és testvére minden magára maradt embernek? Rendkívüli volt az ő életük, az, amelyet Jézus ajándékozott nekik.

Hogyan éljük ezt az ígét?

Fogadjuk magunkba azt az Életet, amit Jézus ad, ami már bennünk is él a keresztség és a hit által, ami azonban tovább növekedhet olyan mértékben, ahogy szeretünk! A szeretet az, ami életet ad. Aki szeretetben él, írja Szent János, Istenben él⁶, Isten

életének részese. Igen, ahogyan igaz, hogy a szeretet Isten élete és léte, ugyanígy, a szeretet az ember létének lényege is. Ugyanígy az is igaz, hogy amikor nem szeretünk, nincs bennünk élet.

Erről tanúskodik ékesszólóan a mennyei hazába indulásakor Renata Borlone fokolarina, akinek a boldoggá avatása ezekben a hónapokban kezdődött el. Miután teljes szívéből elfogadta a hírt, hogy közeleg utolsó órája, azt mondta, hogy arról szeretne tanúságot tenni, hogy a „halál az élet”, feltámadás. Isten segítségével azt a célt tűzte ki, hogy végsőkéig kitart ebben. És sikerült neki, ezt a szomorú eseményt Húsvét örömévé tudta átalakítani.

¹ vö. 1Jn 4,9
² Jn 3,16

³ Jn 14,6
⁴ Jn 1,16

⁵ vö. Jn 17,13
⁶ 1Jn 4,16

A VÁLASZ

Egyik nap éppen igyekeztem valahova, amikor megláttam egy idős nénit, amint jókora kosárban fát cipelt, rendkívül fáradtan és nehezen. Felajánlott segítségemet örömmel elfogadta, én pedig jó kedvvel és jó szívvel láttam neki a méretes halom hasábfá behordásának az utcáról a fáskamrába, az udvar végébe. A néni ott is hagyott egyedül, bement a házba, nagyon el volt fáradva, fázhatott is, merthogy mindez téli időben történt. Jó darabot kellett menni, végig a hosszú udvaron, és bennem egészen mélyről egy kérdés tört magának utat: „mit jelent szeretni ezt a nénit?” Azt, hogy behordom a téli tüzelőjét, biztosan. De csak ennyit? Biztos, hogy nem jelent többet is? És ha többet is, akkor mit jelent? És honnan lehet ezt megtudni?

Nem tudom, fogalmam sincs, de azt láttam: a szeretet nem én vagyok. Ugyanakkor a kérdés nem hagyott el, fölvette lépéseim ritmusát, igazodott a légzésem, a szívverésem ritmusához, és folyamatosan kísért. De arra is rájöttem, hogy ez számomra nem egy kérdés, sok kérdés között, nem valami tőlem független, rajtam kívülálló dolog, hanem belőlem született, az én részem, én magam vagyok. Számomra ez: A

Kérdés, A Titok. Így telt el az a másfél-két óra, friss fizikai munkával, ennek a kérdésnek a társaságában. Jól éreztem magam a társaságában, függetlenül attól, hogy semmi ötlet, vagy megoldás nem jutott eszembe, de nem csak én dolgoztam, hanem dolgozott bennem a kérdés, és a vágy, hogy szeretném szeretni ezt az embert. És egyre világosabbá vált számomra, hogy nemcsak én melegedtem ki a munkában, hanem a szívem is melegebb lett. Kezdtém megsejteni, hogy talán nem is én találok meg a választ, hanem inkább a válasz talál meg engem: valami módon egymásra fogunk találni.

Amikor az utolsó darab hasábfá, és a kosár is a helyén volt, bekopogtam jelezni, hogy készen vagyok, és azért, hogy elköszönjek. A néni a konyhában a sparhelt mellett állt, sűrűn folytak a könnyei és sírva, de minden szót külön is hangsúlyozva mondta nagy-nagy nyomatékkal: „engem az életben még soha, senki így nem szeretett”. Megrendültem, hogy a Szeretet, Akit keresek, ennyire közel van. Ugyanakkor egyszerű és természetes is volt, hogy így van, és biztatásnak is éreztem: Keressek csak tovább.

F. Zoltán

SIETSÉG HELYETT

A múlt héten uszodában voltam. Kevés időm volt, igyekeztem az utolsó pillanatot is kihasználni úszásra. Az öltözőbe érve láttam egy idős bácsit, aki igen nehezen öltözött, úgy tűnt, az egyik oldalára kicsit megbénult. Az első gondolatom az volt, hogy nekem sietnem kell, nem érek rá segíteni neki, meg az, hogy

máskor is volt már itt, és akkor is fel tudott öltözni.

De az ige nem hagyott nyugodni. Odaléptem hozzá, és segítettem neki az öltözködésben, a cipőhúzásban. Ez alatt a néhány perc alatt valami szép született meg köztünk.

B. József

A KELTA TIGRIS TITKA

Magyarország csatlakozása kapcsán többször felmerült Írország, mint követendő példa. Az ország az Unió keretében rövid idő alatt komoly gazdasági fejlődésnek indult.

Az V. század elején az íreket megtérítő skóciai származású Patrik püspök, az inkulturáció előfutáraként a kelta hagyományokat keresztény tartalommal töltötte meg. Az 1937-ben készült Ír alkotmány arról tanúskodik, hogy ezek a keresztény értékek mélyen gyökereznek, és meghatározóak mind a mai napig: „A legszentebb Szentháromság nevében, melyből minden tekintély származik és amely az emberek, és államok minden cselekedetének végső célja kell hogy legyen..., hogy kellő okossággal, igazságossággal és szeretettel fáradozzon a közjó érdekében...”

Az egyház volt hosszú időn keresztül az írek egyetlen vonatkozási pontja. Az egykor legszegényebb tagország az Unióban rövid idő alatt igen komoly gazdasági eredményeket ért el. Magyarország uniós csatlakozása kapcsán többször felmerült Írország, mint követendő példa. Mádl Ferenc magyar köztársasági elnök nemrégiben Írországba látogatott. Bevallott célja, hogy megtudakolja, mi a „kelta tigris” titka?

Mery McAleese elnök asszony és Bertie Ahern miniszterelnök a gazdasági csoda több tényezőjét is felvázolta a magyar vendégnek. Minde előtt az oktatás, elsősorban a felsőoktatás fejlesztését és a kutatás támogatását említették. Emellett szóltak az adókedvezményekről, mely a hazai és az országban megtelepedni akaró külföldi vállalkozásoknak kedveztek. Az ír csoda harmadik és nyilvánvalóan legfontosabb tényezője azonban az úgynevezett „társadalmi szerződés”. Korábban a sorozatos kormányváltások következtében az ország életét az el-

lehetetlenülés fenyegette. Ekkor az ír politika és a gazdaság szereplői megállapodtak egymással, hogy az ország közös érdekének alárendelik részérdekeiket. Ezen egyszerű megállapodás betartásával sikerült stabilizálni az ország helyzetét. Kezdtett erősödni a külföldi és a hazai befektetők bizalma. A gazdaság és a politika néhányéves komoly erőfeszítésével a nemzeti jövedelem a többszörösére nőtt.

– 150 milliárd eurónyi külső beruházási kapacitás van jelen. Ez a magyar 30 milliárdhoz képest, ha jól számolom, ötször annyi a 4 millió lakosú országban. – mondotta beszámolójában Mádl Ferenc köztársasági elnök, aki e világos adatokkal emelte ki a nemzeti összefogás eredményét és fontosságát. A „társadalmi szerződés” működött, mert a tár-

sadalmi és politikai élet szereplői önfegyelemről tettek tanúságot. Ennek az alapvetően keresztényi erénynek gazdasági eredménye mellett – a szegénység felszámolásával egy időben – megjelentek a társadalmat károsan befolyásoló tényezők is, mint például a fogyasztói szemlélet. Az egyház, addigi meghatározó szerepe megváltozott. Chiara Lubich egy évvel ezelőtti látogatását követően a Città Nuova részéről Michele Zanzucchi készített interjút Diarmund Martinnal, Dublin frissen beiktatott püspökével:

– Milyen tervekkel lát munkához?

– Az egyház mindig magában hordozza a reménység üzenetét, melyet azonban a valóság talaján kell megélni. Harminc év külföldi tartózkodás után minden képzeletet megha-

Előző oldalon:

A Dublint kettéosztó
Liffey folyó partján
lakóházak sorakoznak.

Balra:

A Trinity College.

Jobbra:

A városközpont egyik
legismertebb
sétálóutcaja a Grafton
Street.

Lent:

A maynooth-i
szemináriumban 17 ír
püspökkel találkozott
Chiara Lubich

ladó elvilágiasodást találtam itthon. A vallásgyakorlat jelentősen csökkent. Meg kell értenünk, milyen módon indítsuk el az egész egyházat – a nemcsak a papságot, hanem a mozgalmakat és a világiakat is – mozgósító új evangelizációt, mely új utakat talál az egyházzal kapcsolatot veszített emberekhez.

– Figyelmet kell fordítani a világiak vallási képzésére is, melynek az élet minden területét fel kell ölelnie. Newmann bíboros álma olyan hitükben szilárd laikusok képzése volt, akik képesek hatást gyakorolni a társadalomra. Ma pontosan ilyen keresztényekre van szükség.

– Ön eddig fontos nemzetközi megbízatásokat látott el, többek között az ENSZ-nél. Az Ír Egyház legfontosabb egyházmegyéje élére kerülve hasznosítani tudja majd gazdag tapasztalatát?

– Harminc év elmúltával térek vissza a hazámba. Annak ellenére, hogy feladataim nagy nemzetközi intézményekhez kötődtek, mindig foglalkoztatott, hogy milyen módon lehet a pluralista társadalomhoz eljuttatni a keresztény üzenetet. Ez segít most. Az egyházmegye igazgatása, a hétvégenkénti két-három szentmise különböző egyházközségeknél, ez is érdekes és vonzó feladat... Fontos továbbá a papság mellé állni, akik a botrányok következté-

ben sokszor elbizonytalanodnak: támogatni és bátorítani kell őket. Nem veszítették el a reményt, nem. Nagy bennük a vágy Krisztus hirdetésére és az egyház megújítására.

– Milyen szerepet játszhatnak ebben a mozgalmak?

– Írországbán az egyház nem mindig fogadta el a mozgalmakat, hiszen új jelenségről van szó. E karizmák különbözőségeit és képességét szemlélve, mellyel hatnak a társadalom egyház számára eddig elérhetetlen rétegeire, nekem Newmann érett világi keresztényei jutnak az eszembe. Közülük sokan éppen a mozgalmakban találnak lelkesítésre, közösségre, melyek képzik és erősítik őket. A mozgalmak komoly gazdagodást jelentenek az egyházban, mert a kereszténynek egy új típusát teremtik meg, nem egy visszahúzódó, hanem aktív, a társadalomban két lábbal a földön járó keresztény alakját. Meg vagyok győződve róla, hogy nagy jövője van a keresztényeket öntudatossággal és erővel felvértező mozgalmak karizmáinak.

– Mi a jelentősége az ír püspökök és Chiara Lubich találkozásának?

– Már több alkalommal volt szerencsém találkozni vele, különösen Genfben.

Nyugodtan merem állítani, hogy rendelkezik a képességgel, hogy egyszerű szavakba öntött üzenetével – amire esetleg egyáltalán nem számítottunk – meglepjen és megérintse szívünket. Ezért jó látni püspököket, akik „ecclesia audiens”, „hallgató egyház”-zá válnak egy világi aszszonyt hallgatva, aki egész életét az evangelizációnak szentelte. Belőle, a mozgalmán keresztül nemcsak a katolikusok, hanem más keresztény felekezetek és jó szándékú emberek millióinak szívét is megérintő bölcsesség árad. Chiara a pluralista társadalomban a párbeszéd példáját adja. Az ő ökumenizmusa megérinti a szíveket. Amikor pedig a szívek megváltoznak, a különbségek is egészen más fénybe kerülnek.

Michele Zanzucchi–Vizsolyi László

CN (4)

AZ EGYSÉG KARIZMÁJA ÉS A PEDAGÓGIA

A családnak, a társadalomnak és az egyháznak egyik leglényegesebb feladata a nevelés. Ez alkalommal az egység lelkeségének néhány pedagógiai következményét szeretnénk bemutatni.

A FOKOLÁRE Mozgalom történetét tekinthetjük úgy is, mint egy nagyszabású, sajátos pedagógiai eseményt, vagy nevelői folyamatot. Megtalálható ugyanis benne a nevelés minden tényezője és világosan kirajzolódik egy nevelésmélet, egy jól körülírható pedagógia, amely a mozgalom nevelői tevékenységének alapját képezi.

Egyáltalán, mit értünk nevelés alatt?

„A nevelés olyan, mint egy út, amit végigjár a nevelés alanya – az egyén vagy a közösség – a nevelő segítségével, hogy azzá váljon, akinek lennie kell, és olyan cél felé haladjon, ami érték az egyes ember és az egész emberiség számára.” – fogalmazza meg *Chiara Lubich*.

A továbbiakban részleteket közlünk díszdoktori értekezéséből, mely öt évvel ezelőtt hangzott el az Amerikai Katolikus Egyetemen, Washingtonban.

„Ha lelkeségünk első pontját vizsgáljuk, mely arról a – nevezzük így – kinyilatkoztatásról szól, hogy Isten a Szeretetet, akkor megállapíthatjuk, hogy történetünkben kezdettől fogva jelen volt egy egyedülálló nevelő, A Nevelő: Isten, aki Szeretetet, Isten, aki Atya.

Ő az, aki elsőként lépett felénk, aki elkísért, aki megújított és újjáteremtett minket a hosszú, személyes és közösségi formálódás útján. Ilyen szándékok vezérlik az igazi nevelőt is munkája során.

Ő adta vissza nekünk és sokaknak az Atyaság magasztos értelmét. Hatalmas horderejű felfedezés ez, ha belegondolunk, hogy egy bizonyos kultúra azt próbálja állítani – mind elméleti, mind gyakorlati síkon –, hogy »Isten halott«.

Az Atya hiánya váltotta ki az apa-szerep elbizonytalanodását, a tekintélyvesztést az emberi és a nevelői kapcsolatokban, az erkölcsi relati-

vizmust, azután a szabályok hiányát az individuális életben – a személyek között és a társadalmi kapcsolatokban. Mindez súlyos következményekkel járt, melyek gyakran az erőszak legkülönbözőbb formáihoz vezettek, és szinte igazolták Dosztojevszkij megállapítását: »Ha megöljük Istent, az a legrettenetesebb öngyilkosság... mert ha Isten nem létezik, akkor minden megengedhető«.

Nekünk részünk volt abban a kegyelemben, hogy megismerhettük Istent. Isten, aki a Szeretetet, nem távoli bíró, nem féltékeny ellenség, aki megsemmisíti az embert hatalmával, vagy törödni sem törődik vele.

Ellenkezőleg, Ő olyan nevelő, aki elismeri az embert egyedülálló és megismételhetetlen identitásában, és felemeli őt. Szereti az embert, és pont ezért sokat vár tőle. Felelősséget és elkötelezettséget kér, és mint igazi nevelő, rá is nevel. Isten a Szeretetet, ezért kiszabadított minket a legnagyobb rabszolgaságból, újra kitérta előttünk otthona ajtaját, és jól tudjuk, hogy Fia mekkora árat fizetett ezért! Egyetlen nevelő sem becsülte annyira az embert, mint Isten, aki meghalt érte. A Szeretet-Isten az embert, minden embert felemelt a fiú méltóságára és örökségébe. Minden embert! Mindnyájan egyetlen atya gyermekei vagyunk, éppen ezen a felismerésen alapul Comeniusnak, a modern pedagógia neves képviselőjének elve is, mi sze-

rint: mindenkit meg kell tanítani mindenre.”

„Lelkiségünk egy másik alappontja: Isten ígéje.

»Mindenkit meg kell tanítani mindenre« – mondtuk –, de ehhez alkalmaznunk kell a fokozatosság pedagógiai elvét, ahogy maga Comenius is gondolta. Úgy tűnik, az Atya pont a fokozatosság elvét sugallta nekünk, amikor már a kezdet kezdetén arra ösztönzött, hogy válaszszunk ki az Evangéliumból egy mondatot, és azt minden nap éljük, az egész hónapon át.

És mivel minden Igében maga Jézus van jelen – Ő él bennünk a megélt Igében –, az ige a »Mindent« adta rögtön. S mi gyermekként táplálkoztunk az Igéből, egyre inkább magunkra öltöttük, s végül felnőtté váltunk a hitben és az életben.

A fokozatosságnak és teljességnek ezzel az egyszerű pedagógiai technikájával, lelkiségünk fénye, mint erős lelki és „nevelési” tapasztalat, tőlünk távol eső helyekre is eljutott, s ma is folyamatosan terjed.

Isten ígéjének egy másik sajátossága abban rejlik, hogy Élet-Ige, vagyis megélhető, és hatása meg tapasztalható ebben a gyakran verbalizmussal átszótt világban és pedagógiában. Mi megtapasztaltuk a mindig új és mindig élő Igének ezt az elütő és hatékony pedagógiai erejét. Élve az ígét, lassan-lassan átvált minket, s életünknek „egzisztenciális-egységet” adott, ami a nevelésnek is igen fontos, ám nagyon nehéz feladata. Az ige élése segített, hogy meghaladjuk a töredékesség érzését, melyet az ember gyakran tapasztal önmagával, másokkal, a társadalommal vagy az Istennel való kapcsolatában. Ugyanakkor kiemelte mind egyikünk egyediségét, eredetiségét, és megismételhetetlen voltát is.

És pontosan az Ige és az Élet, a beszéd és a cselekvés között megvalósuló „egzisztenciális-egység” miatt van az, hogy tapasztalatunk sokak számára hihető és meggyőző, mély változásokat okoz az emberekben, vagyis sokakban valós nevelődési folyamatot indít el.” ■

LUMINOSA

„Miért fél az ember a haláltól? Ezért születünk!
A halál nem létezik. Csak egy lépés,
de azt jól kell megtenni.
Az élettel kell felkészülni rá!”

„TT vagyok Jézus,... igyekezzem mindig, minden pillanatban Isten előtt tenni mindent,... menjetek tovább,... az egység a fontos...” Ez volt Luminosa lelki végrendelete húsz évvel ezelőtt, amikor földi életét 1985. március 7-én befejezte.

2005. január 4-én nyitották meg neki, az Argentínában született Margarita Bavosinak a boldoggá avatási perét Madridban. Mintegy háromezren jöttek Andalúziából, Galíciából, Katalóniából, Valenciából, Baszkföldről, hogy jelenlétükkel is tanúskodjanak a fényről, amit Luminosa szeretete hagyott hátra.

Jelentőségteljesek a madridi segédpüspök, Eugenio Romero Pose szavai: „Egy nagy család tanúságtevővel ajándékozott meg bennünket, hogy szemlélhessük a Lélek műveit, melyek mindig az Atya művei, és amelyek akkor válnak láthatóvá, amikor a Fiú képét tükrözik vissza... A szentek mindig vissza kell, hogy vezessenek minket az egységhez, Istenhez, a Szentháromság egységéhez.”

Tízéves korában találkozott először a fájdalommal: „Spontán az égre néztem, és azt mondtam: Mária, nem maradhatok édesanya nélkül, az ő helyét ezért neked kell elfoglalnod”.

„Nem kell aggódnod, te rendes lány vagy!” – mondta neki egyszer a plébánosa. – „Nagyon sok rendes lány van – fakadt ki belőle –, de nekem ez nem elég, én szentté akarok válni!”

Később barátnőjével arról beszélgettek, hogy „szükség lenne egy

Archív

olyan csoportra, ami megfelel a mi igényeinknek, egy közösségre vagy szerzetesrendre. De ha nincs még ilyen, miért nem alapítunk egyet mi? Egy egyszerű világi közösséget, melynek a Szűzanya a vezetője, s az Ő példáját követi.”

A Fokoláre Mozgalommal ismerkedve rögtön megérintette az egyszerű és radikális, kölcsönös szeretet, és a találkozás a közösségben jelen lévő, a közeli Istennel. 1962. március 25. fontos dátum az életében, ekkor hall először Mária útjáról: „Semmi kétségem nem volt. Hazatérve egészen világosan láttam: hogy elindulhassak ezen az úton, mindent el kell hagynom. Megtaláltam az utamat!”

„Az édesapám volt a mindenem, egyszerre volt apa, anya, testvér, és

barát. És most neki van rám szüksége, mert nagyon beteg. Most adhatnék vissza valamit a szeretetből, amit tőle kaptam. És éppen most kell kimondanom: papa, elmegyek!” Ebben a fájdalmas pillanatban Jézushoz fordul: „Hiszek a szeretettedben! Te sokkal jobban szereted az édesapámat, mint én. Te ismered jól a helyzetemet, ha tehát mégis hívsz, azt jelenti, hinnem kell, hogy megoldod ezt, te megadod édesapámnak mindazt, amire szüksége van, hogy ne szenvedjen.” Arra gondol, hogy egy nap majd Jézus elé fog kerülni, és az édesapja is Jézus elé fog kerülni. Akkor azt mondja majd Jézus neki: „Az édesapádat kértem tőled. Nekem adtad?” Tőle pedig: „A lányodat kértem tőled, nekem adtad?” Abban a pillanatban nagyon mélyen átérzi, hogy az édesapja igenje tőle függ. Ha valóban szereti őt, akkor segítenie kell neki kimondani az igent.

Élete a fokolárban folytatódik, először Paranában, később Buenos Airesben, majd utána Uruguayban. 1966-ban ezt írja naplójába: „Ezekben a napokban mintha egy új meghívást kaptam volna Istentől. Erőtéljes és egyben gyengéd ez a hívás, melyben felismerem a Jegyesem hangját. Mint ha, miután ezekben az években együtt éltem vele, azt mondta volna: »Egy kicsit megértetted már, hogy ki vagyok, és mi vár az engem követőkre? Még mindig szeretni akarsz engem?« Igen, egész életemben, és az örökkévalóságban” – újítja meg választását.

1970-től Spanyolországban a mozgalom felelőse lesz. Személyét átjárja a megtestesült karizma fénye. Nagy tapintattal közeledett az új helyzetek felé és mély tisztelettel hallgatta meg a hozzá fordulókat. Nem voltak kész válaszai, nem elvont elvek

alapján fogalmazta meg véleményét, és minden pozitívumot tudott értékelni.

Chiara Lubich felhívását: „legyünk együtt szentek”, legyen az előttünk „szent utazás” Luminosa magáévá teszi, annyira, hogy halála előtt elmondhatta: „Mindig Isten előtt tettem mindent”. Közvetlen és bizakodó természete, fénylő tekintete miatt adta neki Chiara a Luminosa nevet, ami azt jelenti, hogy fénnel teli.

Ebben az időben jelentkezik betegsége. Egészsége romlásával párhuzamosan odaadottsága csak fokozódik. Mosolya, a „szent utazás” bensőséges örömeiben sok embert magával ragad.

„Szükségesek ezek a viharok az életben. Látszik, hogy Jézus előre akar vinni, mert a gyökereket tépázzák a viharok, igaz? De szükség van rájuk!” – fordul hozzá egyszer Chiara.

„Az első napokban, az eredményekre várva, nagy bizonytalanságban éltem. Félttem is. Újra felfedeztem a jelen pillanat értékét. Új tapasztalat. Mindenben másoktól függek. Mindenben! Kivételes lehetőség az önmehtagadásra!” – írja a kórházban.

Különösen is drámai pillanatokat élt át egyszer. Két spanyol pap volt épp nála, s azt kérdezték tőle: „Hogyan lehet szeretni az elhagyott Jézust?” „Úgy szereti az ember, ahogy tudja, de szereti!” – volt az egyszerű, rendkívüli válasz.

Utolsó erejével még testvérét vigasztalta, aki elbúcsúzni jött tőle Argentínából: „Nincs okunk az aggodalomra... A halál olyan, mint ha az ember az egyik szobából átmenne a másikba”. Aztán egy utolsót lélegzett, és lehunyta a szemét.

Összeállította:
Vizsolyi László

Fénylő példa

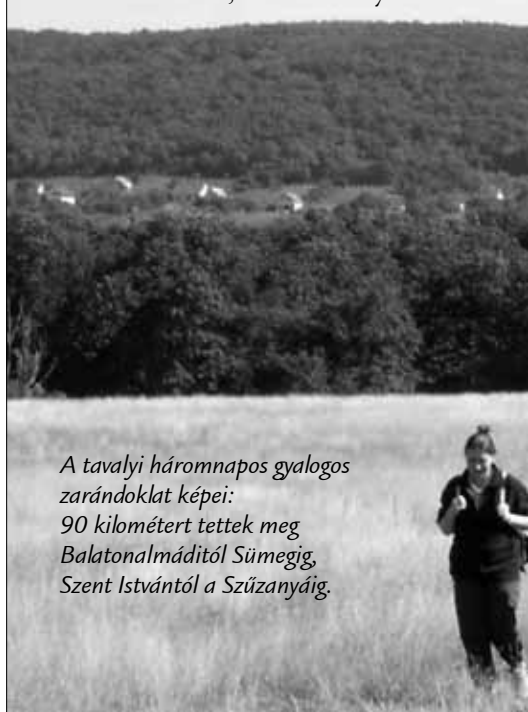
Luminosa az egész Fokoláre Mozgalom számára példakép. Róla nevezték el az USA városkáját, és Spanyolország Máriapoli Központját. Azóta az ő nevét viselik többen is. Mi a Kolozsvárott élő Simon Ilonát kérdeztük, mit jelent ez neki?

– Neve nekem elsősorban bátorítást jelent. Isten különleges szeretetét. Mindig arra emlékeztet, hogy a Feltámadottat hagyjam élni a szívemben és közöttünk. És még valami: Luminosa abban is mintá, ahogy meg lehet élni a szélsőséges helyzetekben az egységet. Mindenképp nagy FÉNY ő életében. És kihívás is: mert arra ösztönöz, hogy mindig törekedjek a természetfölöttiben maradni.

ROMÁN ATTILA, a Cursillo egyik felelőse jóvoltából lehetőséget kaptam, hogy részt vegyek egy találkozójukon annak ellenére, hogy magam még nem vettem részt egy ilyen három napos, intenzív „kis kurzuson”, amit e lelkeségi mozgalom neve jelent. Ilyet 1990 óta pedig már tízezren végeztek el, azóta van-nak jelen itt Magyarországon.

A rákosszentmihályi plébánia nagytermében szokatlan szobadísz fogad: Egy kifeszített, színpompás ernyő. Ugyanez a szivárvány egy mosolygó halacsckán, amely a mozgalom jelvénye. Érdeklődésemre emlékeztetnek, hogy a hal az őskeresztény kor óta Krisztus jele. A szivárvány pedig egyfelől a Benne megélt örömet, másfelől a résztvevők sokféleségét jelenti.

A mozgalom őskeresztényi viszonyok közt született az 1930-as évek Spanyolországában. A kommunisták a papok és szerzetesek tömegeit ölték meg, s a pásztorok nélkül maradt nyáj – egy, a compostellai híres zárándokhelyre tartott lelkes zárándoklat után – kis csoportokban „kis kurzusokat” rendezett a kereszténység újraélesztésére. Egy elkötelezett világi, *Eduardo Bonnin* tevékenysége nyomán ebből mozgalom született. Összefoglalták a kereszténység lényegét: Az egész élet zárándokút, a kereszténység lényegében közösségi természetű, emiatt apostoli is. Minden ember csoda, a keresztény min-

A tavalyi háromnapos gyalogos zárándoklat képei:
90 kilométert tettek meg
Balatonalmádítól Sümegig,
Szent Istvántól a Szűzanyáig.

ISTEN SZERETETÉNEK KURZUSAI

id. Frivaldszky János

Megtérések a befogadó szeretet megtapasztalása révén. Cursillo, egy keresztény megújulási mozgalom, amelynek távlatai a szentháromsági életre nyílnak.

denkit közösségre hív, célja az egység. Mindig összhangban van a pápával és a területi egyházi hierarchiával. – S ami talán még fontosabb, nagy súlyt helyeztek mindennek tapasztalati megélésére is.

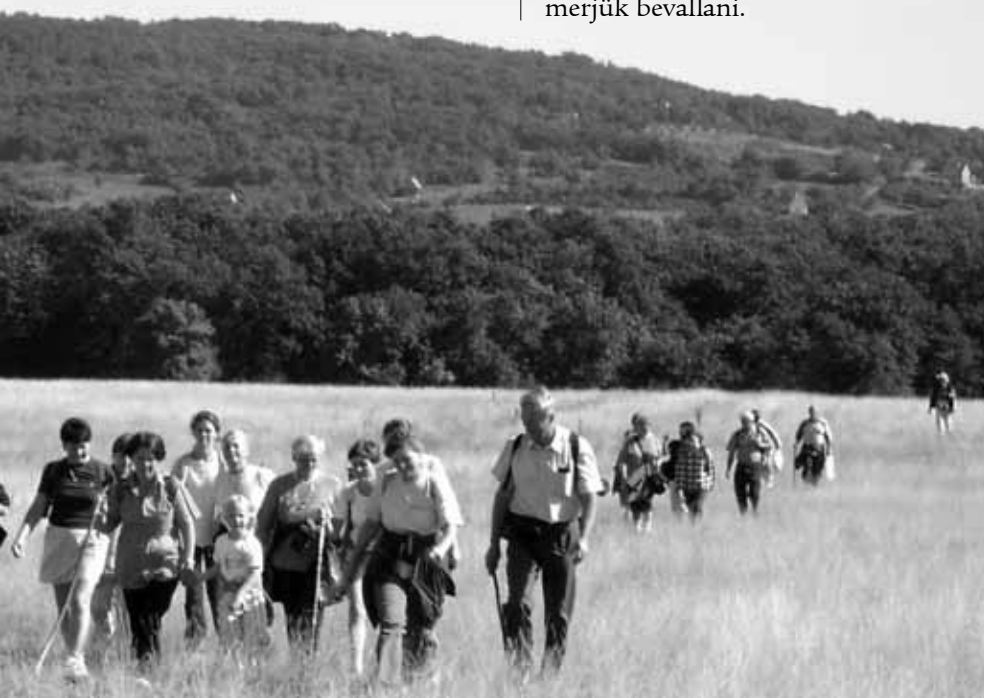
E tapasztalatra magam is szert teszek, amikor érkezéskor testvéri, mély szeretetről tanúskodó fogadtatásban részesülök. Nem sokkal később ezt *Beöthy Tamás* jezsuita atya, az illetékes püspök által kijelölt lelki vezető a teológia fényével is megvilágítja: „Amikor magunkat átadjuk a másoknak, s egyúttal készek vagyunk a másik befogadására – s mindezt a nyíltság és közvetlenség »meztelenségével« –, egymás közt a Szentháromság életét éljük. Amikor pedig Jézust tapasztaljuk meg a közösségben, az az Ige válik valóra, hogy »ahol ketten vagy hárman az én nevemben vannak együtt, én ott vagyok köztük.«”

Azt a sok valóságos csodát, amit maguk körül tapasztalnak, Neki tulajdonítják. Nyolc évvel ezelőtt Szendrőládról a roma *Horváth József* vett részt egy hétvégi kis kurzuson, őt azóta kétszázötvenen követték. Előbb a férfiak, majd a feleségek is. Volt, hogy a kocsmában hirdették ki annak örömét, hogy mit éltek át ebben a keresztény közösségben. Azóta a kocsmá forgalma alaposan alább hagyott. Ez alkalommal vagy húsz roma jött el, két gitárral. Énekük alapvetően járult hozzá az igazi keresztény öröm légköréhez. A közös bemutatkozáskor természetesen ők is beszámoltak életük megváltozásáról. Az egyik asszony azonban azt is el merte mondani, hogy még mindig nehezen tud másoknak megbocsátani. Ha lehet mondani, ez az őszinteség volt számomra a legnagyobb ajándék. Mert hát kinek könnyű a megbocsátás. Csak legfeljebb nem merjük bevallani.

Dr. Szabó Tamás, volt miniszter elmondja, hogy a Veszprém-környéki cursillisták szeptemberben háromnapos gyalogos zarándoklatot tartottak a balatonalmádi Szent István kápolnától a sümegi Szűzanya-kegyhelyig. „A kilencven kilométeres utat ötvenen járták végig, négy és hetvenkét év közti zarándokok. Egyáltalán nem sportteljesítményként, hanem Istenért. Ha valaki már nagyon fáradt volt, felajánlottuk, hogy a menet élén vigye ő a keresztet, mi meg átvettük a hátizsákját.” Egy cursillós közösség Várpalotán, az egykori szocialista városban két-három hónap alatt, újra indított egy bezárt világi iskolát, katolikus iskolaként.

Dr. Gyurkovics István régi ismerős. Fiaiink osztálytársak voltak. Mélyen megindított, amikor annak idején értesültem, hogy felesége hogyan halt meg. Úgy jött érte az Úr, hogy felebarátai szolgálatában találta. Amint *Prohászka* püspököt a szószéken; *Évát*, miközben éppen cursillon látta el feladatát. Ám az Úr a hátramaradtra is gondolt: papságra hívta. Pista elképesztőnek tűnő ötletére – mert hát mit is kezdjen egy egyházmegye egy hatvan-egynéhány éves újmiséssel – dr. *Beer Miklós* püspök atya mondott igent. A személyére szabott, ám azért mégis „húzó” stúdium vizsgáinak zömén már túl van, diakónus, júniusban szentelik pappá. A teológiából sok mindent nem könyvből kell tanulnia, tudja már a szentháromságos élet tapasztalatából.

Dr. Szabó Alexandra gyermekorvos református, szeretne református cursillót létrehozni. „Azelőtt sok minden

cursillo

nagyon zavart a katolikus vallásban: a szentek, meg a sok »hókuszpókusz«, most mindent másképp látok.”

Amikor úgy éreztem, hogy talán sikerült valamilyen értelemben nekem is „cursillistává” válni, magam is megszólítok résztvevőket. Egy fiatal hölgy elmondja, hogy fél éve volt az első cursillón. „Ahhoz a generációhoz tartozom, amelyiket nem neveltek vallásosnak. Meg sem voltam keresztelve. Az a hétvége azonban teljesen átalakította az életemet.” Milyen értelemben? „Amikor hazajöttem, szakítottam a szerelmemmel, aki családos ember.” Megjegyeztem neki, hogy én nem tartozom a mozgalomhoz. „Ezt a történetet jó volna mindenkinek ismernie, mert Istenről szól: Arra kértem, hogy találkozzunk, aztán elmondtam, hogy mit éltem meg a hétvégén, s azt is, hogy nem folytathatjuk a kapcsolatunkat. Megértett, mert jó ember, hiszen azért is

szerettem bele. Már régóta éreztük, hogy kapcsolatunk nincs rendben, de nem tudtuk a megoldást. A felesége tudott rólam, de kitartott. Lehette mondani, hogy ő győzött, de mindenki győzött, elsősorban Ő” – s felfelé mutat. „Most mindketten boldogok vagyunk. Azóta már ő is végzett cursillót.” Úgy láttam, azt is megkérdezhettem, mi a családi állapota. „Elvált vagyok. Várandósságom alatti epilepsziás rohamaimat nem viselte el a férjem. Ennek 18 éve. Most, hogy Isten elég erőt adott az életem elrendezéséhez, a pszichiáter felvetette, hogy ha lenne elég bátorságom, fokozatosan elhagyhatnánk a gyógyszert. Igent mondtam.”

Az embernek itt elakad a szava. Mit mondhatnék? Csak azt, amit ilyenkor a cursillisták is: – ez szavukjárása, az esernyő is erre utal – „Pompás!” azaz spanyolul „de colores!”. ■

Cubiza Katalin (3)

MÍOTA itt élek Krasznójárszokban, megismerhettem több lengyelt és németet a helybélieliek között. Nagyon izgalmas lenne – gondoltam egy napon –, ha felfedeznék egy magyart is. Kérdezgettem, de csak nemleges választ kaptam. Nem olyan régen azonban, keresés nélkül az utamba akadt.

Egyik nap a katolikus templomban Maxim atya bemutatta nekem Teri nénit, akit rögtön magyarul szólítottam meg, és ő is így válaszolt. Kárpátaljai magyar, Aknaszlatinán, Beregszász közelében élt. Vagy negyven évvel ezelőtt, huszonnégy éves korában költözött ide ukrán-ortodox férjével és hatéves kislíával. A lánya már itt született. A férjét a katonai szolgálat és a tanulmányok szólították Szibériába. Ennek letelte után aztán a család úgy döntött, hogy itt folytatja az életét.

Teri nénit nem volt nehéz megismerni, sőt hamarosan mély barátság alakult ki közöttünk, bár kora miatt az édesanyám lehetne. Elmondta, hogy négy közeli rokonát veszítette el, köztük menyét és a tizennyolc éves fiúunokáját, s ez késztette arra, hogy felkeresse a katolikus templomot, melynek létét férje fedezte fel egy televíziós adásban.

Egy nap Teri néni kifejezte, hogy szeretne szentségekhez járulni. A felkészülés nem kevés időt és energiát igényelt, hiszen szinte ötven évet kellett „behoznia”. Ő azonban fiatalos lendülettel, és nagy elszántsággal ké-

MAGYAROK SZIBÉRIÁBAN

Izgalmas felfedezés,
ha távoli idegenben honfitársakra
találunk, s még izgalmasabb,
ha megoszthatjuk egymással
életünk legmélyebb pillanatait.

Aradi Rita

szült az eseményre. Ez az időszak számomra is sok váratlan ajándékot rejtett, sok lépést együtt tettem meg vele. Gyakran találkoztunk, s mindannyiszor nagyon mély és szép beszélgetés, igazi „lelki vagyonszövetség” alakult ki közöttünk. Együtt sírtunk, együtt neveltünk, s persze tanultuk a hittant, miközben próbáltam átadni mindazt a felfedezést is, amit az egység karizmáján keresztül én tettem a magam életében. Leginkább a különböző egyházak egysége érintette meg, hiszen a férje ortodox. Egyszer megjegyezte: „Ennek így kell lennie. Hiszek az emberek, népek egységében, és nemcsak hogy hiszek benne, hanem tenni is akarok azért, hogy ez megvalósuljon”. Egyszer odaadtam neki a havi életigemagyarázatot, s azóta együtt próbáljuk élni az evangéliumot.

Egy szép napsütötte reggelen, első szentgyónása után rögtön átszaladt hozzánk a fokolárba, hogy elmesélje nekünk azt a hatalmas örömet és

szabadságot, melyet átélt, és érez. Első szentáldozása igazi ünnep volt, megható pillanat. Szinte kézzelfogható volt a kegyelem működése egy emberben. Az ő öröme az enyém is lett, hiszen egy szívvel, egy lélekkel készültünk rá.

Ettől fogva szinte minden körülötte levőnek átadta sugárzó örömet. Szomszédasszonya rá is kérdezett. Később megtudta, hogy a szomszédasszony másnap elment az ortodox templomba.

Közben Teri néni a fokolárunk többi tagját is megismerte, s elkezdett járni az életige-találkozókra. Az első szibériai Máriapolira is hivatalos volt, de váratlanul el kellett utaznia Ukrajnába, ugyanis anyósa hirtelen ágynak esett, s őt kellett ápolnia. Átadott nekünk egy összeget, amit annak szánt, aki csak anyagi helyzete miatt nem tudna részt venni rajta. Még aznap este megtaláltuk a boldog illetékest.

Majd eljött a búcsú pillanata. Ellátogattam hozzájuk, megismerkedtem férjével, gyerekeivel, unokájával. A meleg, családi légkörben kérdezni sem kellett, folyt a szó... Mit jelent őrizni a magyar kultúrát, miközben az ember kinyílik, hogy megismerjen egy másik népet, sőt tanuljon tőlük. „Az orosz embereknek óriási szívük van – ismételte Teri néni. –

Fokolár archívum (3)

Előző oldalon: Teri néni.

Fent: Pakrovskij ortodox templom, Krasnojarszk első kőépülete, a XVIII. században készült.

Lent: Jellegzetes szibériai lakóépület.

Az első pillanattól kezdve befogadtak, tanítottak, semmi rosszat nem mondtak rólam, még ki sem nevettek, amikor az elején, még helytelenül beszéltem a nyelvüket.”

Ott folytatja most életét, ahol valaha elkezdte. Az elmúlt évtizedek pedig hídként feszülnek Ukrajna és Szibéria között, összekötve embereket, népeket, kultúrákat... mindezekelőtt Istent és embert.

„Amikor fogytán a türelmem, elveszem az életigét, s addig olvasom, amíg vissza nem tér” – írja. Vasárnaponként elkíséri anyósát az ortodox templomba, mivel katolikusok arrafelé nem élnek.

S a szálak tovább szövődnek. Megismertem Lajos bácsit majd Mária nénit is. Magyarok Szibériában. Ugyanaz a történet újabb szereplőkkel, más-más színekben. Tanúi egy letűnt kornak, de egy újnak is, mely most van születőben, s közöttünk már létezik. ■

EZERFÉNYŰ KÖLTÉSZET

„Csak az olvassa versemet,
ki ismer engem és szeret”

Aranyi Krisztina

TÚLSÁGOSAN is sok dologról kellene majd beszélni ebben az esztendőben, amikor József Attila századik születésnapját ünnepeljük. Élete olyan, mint az ezerarcú gyémánt, költészete ezerfelé veri vissza ezerféle fényét. Ha köteit lapozgatjuk, rengeteg nagy versre bukkanunk. Ahol gondolat és ritmus egymást öleli, meghökkentően egyedi, mégis gyakran gyermeki finomságú, megrázó képek hatolnak be a teknőspáncélunk alá. Így lesz remélhetőleg barátunkká.

„Szül. 1905-ben, Budapesten. Rikkancs, hajósinas, kenyeres borfiú, kukoricacsősz, házitanító, fahordó, kövezőinas, bélyegárus, fixes újságkihordó,

dó, mezei napszámos, kifutó, bankhivatalnok, vásárcsarnoki kisegítő, magyar-francia levelező, könyvelő, takarító, műfordító, vízárus a moziban, tanárjelölt. Egyetemi tanulmányokat végzett a bécsi, a párizsi és a budapesti bölcsészeti karon...” – így vall József Attila önmagáról (1929).

Mintha csak egy mai magyarországi életsors lenne az övé, bár ennyire hányatott életút tán senkinek sem jutott. Még kevesebben leszünk költők.

Az ő korában a mainál még erőteljesebben lehetett átélni az épség összetöretésének fájdalmát: személyes sorsában, árván, a földtől, az anyagtól elszakadva, a gépek, hivatalok városában, tehát a hagyományos emberi közösségből kiszakadva, vagy annak a peremén. Árvaságának, magányának egyedi, megismételhetetlen, soha nem hallott képei harmonikusan rendeződnek verssé nagyon is kötött, szabályokkal élő költői világában:

*A semmi ágán ül szívem,
kis teste hangtalan vacog,
köréje gyűlnek szeliden
s nézik, nézik a csillagok.*

(Reménytelenül)

A teljes elhagyatottság, reménytelenség hangja ez, amit a tiszta lélek élt át, amely nem folyamodik akármilyen eszközhöz, hogy életben tartsa magát. Istennel való kapcsolatát viszont csak olykor tudta átélteni. A XX. században a talán legjelentősebb európai filozófiai irányzat képviselői

könyveket írtak teli a magára maradtottság tapasztalatával. Jelen volt ez a fájdalom a költészetben is.

József Attila Szegeden együtt járt egyetemre Fehér Edével, aki visszaemlékezésében így említi A számokról című versét: A nem én kiáltok című verse mellett legszívesebben a számokról szóló egyszerű tanítását mondogatta.

Tanultátok-e a számokat?

*Bizony számok az emberek is,
mintha sok 1-es volna az őrökben.
Hanem ezek maguk számolódznak
és csudálkozik módjólott az írka,
hogy mindegyik csak magára gondol,
különb akar lenni a többenél
s okatlanul külön hatványozódik,
pedig csinálhatja a végtelenségig,
az 1 ilyformán mindig 1 marad
és nem szoroz az 1 és nem is oszt.*

*Vegyetek erőt magatokon
és legelőször is
a legegyszerűbb dologhoz lássatok –
adódjatok össze,
hogy roppant módon felnövekedvén,
az Istent is, aki végtelenség,
valahogyan megközelítsétek.*

(A számokról)

Fiatal korában ez a százéletű ember és költő megértette ezt. Koraszülött gondolat? Prófécia, inspiráció? Titok.

Abban az időben íródott ez a vers, amikor József Attila sok filozófiai művet olvasott, alapvető erkölcsi

Száz éve született József Attila

kérdések egész köre foglalkoztatta, melyek, mint annyi minden, nagyon mélyen érintették őt. Ezek az élmények hatottak a vers formájára. Az olvasót megérintik ma is.

József Attila intenzíven, tisztán élte meg az életét: hitt a szeretet létezésében, viszont nem ismerte a hamisságot. Versbe tudta foglalni élményeit, tapasztalatait, gyötrelmeit, így azok is életre kelnek bennem, amelyhez fogható élményem talán nincs is, vagy kevésbé van, és általuk kapcsolatot találok vele, és úgy gondolom, másokkal is. Itt következő verse élete utolsó hónapjaiban keletkezett.

*Talán eltűnök hirtelen,
akár az erdőben a vadnyom.
Elpazaroltam mindenem,
amiről számot kéne adnom.*

*Már bimbós gyermek-testemet
szem-maró füstön szárítottam.
Bánat szedi szét eszemet,
ha meg tudom, mire jutottam.*

*Korán vájta belém fogát
a vágy, mely idegenbe tévedt.
Most rezge megbánás fog át:
várhattam volna még tíz évet.*

*Dacból se fogtam föl soha
értelmét az anyai szónak.
Majd árva lettem, mostoha
s kiröhögtem az oktatómat.*

*Ifjúságom, e zöld vadont
szabadnak hittem és öröknek,
és most könnyezve hallgatom,
a száraz ágak hogy zörögnek.*

(Talán eltűnök hirtelen)

Huszonéves egyetemi hallgatóként mind, akik együtt olvastuk ezt a verset, mélyen megrendültünk.

Volt köztünk hívó és nem hívó; fiatalok voltunk, de már megéltük, hogy voltunk engedetlenek, valaki a tisztaság ellen vétett, mások pedig átérezhették ennek a fájalmát. Azt meg mindenki, hogy elpazarolt valamit, talán még nem így, az egész életét, de feltárult ennek a lehetősége. Másrészt eszünkbe se jutott épp az, hogy József Attila pazarolta volna el a magáét, ekkora életművel.

Ma is beleremegek tudva: az Atya visszavár, s hogy a hit mérhetetlen ajándék, hogy sokaknak nincs meg. Vajon át tudjuk érezni, mit jelent, amikor egy ember keresztény gyöke-rekből kisarjad, és közben nem egy, hanem egy földrésznyi Európa nem akar tudni Isten létezéséről?

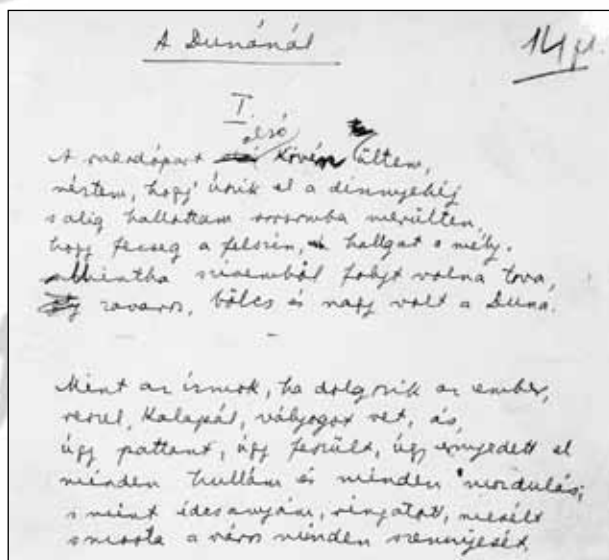
Az életüket épp manapság, a nagy hagyománytörés korában, nemcsak időrendi sorrendben szemlélhetjük. Ha úgy nézzük, kevés az olyan sikertörténet, amely a koporsóig kitart, mint például Verdié. A művészeknél maradván, Petőfiről azt sem tudjuk, hol van eltemetve, Mozart koporsóját is csak alig néhányan kísérték ki a közös sírig, de még ezt sem tudjuk biztosan. Velük kapcsolatban pedig nem gondolja senki, hogy ott véget ért volna az egész. Még azok sem, akik nem hiszik, hogy örök életre vagyunk teremtvé. A művészekkel kapcsolatban ezért is kerül elő mindig a „halhatatlan” jelző.

Köztudott, hogy József Attila 1937 decemberében a szárszói vasútállomáson tehervonat kerekei alá vetette magát. Verseit azóta is olvassuk, sorait idézzük. Talán nem is

mindig tudjuk, hogy tőle van, mert némelyik szállóigévé vált, mint ez is: „érted haragszom, nem ellened”.

Mádl Ferenc, köztársasági elnök az Európa Parlamentben tartott beszédét az ő *Dunánál* című versének utolsó soraival zárta: „rendezni végre közös dolgainkat, / ez a mi munkánk; és nem is kevés.” ■

EGYRE SZÍNESEBB AZ ÉLETEM

Egy fél évet eltölteni az Egyesült Államokban nem csak nyelvtanulásra jó, de lehet egyben az egység Ideáljának és az egyetemes testvériségnek a meg tapasztalása is.

Cinzia Panero

NEW Yorktól nem messze fekszik egy kis erdős földterületen a „Luminosa” Máriapoli. Olyan kisváros, ami egy új amerikai arcot tükröz. Itteni szokás szerint fehérre festett, fából készült épületek és lakóházak bújnak meg a fák közt. Nem messze egy kis tó terül el, az erdőt mókusok, őzek és más állatok lakják. Nem hiába nyilvánították tájvédelmi körzetté ezt a területet. Mondhatnánk, hogy egy kis földi mennyország, de ha kapcsolatba kerülünk az itt lakókkal, inkább azt mondhatnánk, hogy pillanatról pillanatra fölépített mennyország. Igen, mert itt az Amerikára jellemző nemzetköziséget az egység Ideálja egyetemes testvériséggé formálja.

A városkának körülbelül negyven állandó lakója van, de ez a sokszorosára nőhet, különösen a nyári hónapokban. Van egy saját kápolnája, egy „kávéháza”, van egy központ, egy felújított tornaterem nagyobb találkozók rendezésére, könyvkiadó, kerámia műhely, szerkesztőség, és persze lakóházak.

Legutóbb *Láncos Eszter* töltött itt három hónapot:

„Rég szerettem volna elmenni egy városkába hosszabb időre. Visszatekintve azt hiszem, nekem épp arra volt szükségem, amit Luminosában meg tapasztalhattam: megértettem, hogy milyen »egyszerű« az Istennel és az emberekkel való kapcsolat. Két német és egy amerikai lánnyal laktam együtt. Ahogy megérkeztem, rögtön családban érezhettem ma-

gam, olyan nagy szeretettel fogadtak, pedig akkor láttuk egymást először. Volt már némi tapasztalatom arról, milyen »önállóan« élni, de huszonnégy óráról huszonnégy órára úgy élni, hogy szeretjük egymást, egészen más. Persze, az, hogy pl. ki milyen gyakran szeret takarítani, és milyen korán vagy későn megy aludni, milyen ételt szeret főzni, mit jelent számára a szabadidő, az

Láncos Eszter (2)

igen különböző. Viszont egy különleges dolog mindent megváltoztott: mindannyian azért voltunk ott, hogy szeressünk. És ezért készek voltunk minden nap új szemmel nézni egymásra, elhatározni, hogy készek vagyunk befogadni egymás gondolatait, szokásait, és feladni a saját elképzeléseinket, ha arra van szükség.

Október vége felé jártunk, és az volt a legfőbb munkám, hogy eltakarítsam az utakról az avert. Nagyon hasznos volt, mert másokkal együtt végeztük, és jól meg tudtuk ismerni egymást. Aztán a karbantartó részlegnél dolgoztam, és a látogatókat fogadtam.

Az első hetekben nagyon vártam valamire, mintha azt a nagy pillanatot várnám, amiért ide jöttem. Kicsit úgy, mint amikor elmegy az ember egy lelkigyakorlatra és azt várja, hogy azokban a napokban mélyebbre jusson az Istennel való kapcsolatában. Itt azonban – mondjuk így – minden a maga természetes egyszerűségében zajlott.

Csak később vettem észre, hogy a mindennapos apró eseményekben is megtalálhatom a kapcsolatot Istennel. Persze másképp kellett néznie a dolgokat. Például reggelente szerettem eltervezni a napomat, csendes összeszedettségben

Istennel. Nekem nagyon fontos ez a pillanat, de aztán megértettem, hogy ugyanilyen fontos az a testvér is, aki mellettem van. És rájöttem, hogy amikor kávét főzök magamnak, akkor megkérdezhetem a többiektől is, hogy »kértek-e ká-

Ajándéknak teremtve

Összeállítás-sorozat Francesco Châtell „Creati in dono” c. könyve alapján.

11. Csak egyetlen életünk van

Ahogy halad az élet előre, az egyes szakaszain túljutva, az akadályokat legyőzve, a megvalósítandó személyiségmodellre ki kell mondanunk az újabb és újabb igent, közben a nemet is mindarra, ami romboló hatású. És minden bukás után újra kell kezdenünk.

Amikor az egység Ideáljával találkoztunk, a Szeretet-Isten betöltötte minden ürességünket – tapasztaltuk mindannyian – teljesítette minden vágyunkat, és ha Őrá voltunk nyitottak, akkor képesek voltunk nyitottnak lenni teljesen a többiekre is.

A legjobb út, hogy kövessük Isten hívását: élni ezt az Ideált, a maga teljességében, mindaddig, amíg – legyőzve az óhatatlan félelmeket és nehézségeket – kimondott igenünk nem konkretizálódik valamelyik hivatásban.

Ezzel el is érkeztünk a befejezéshez...

Végtelenre nyíló vágyainkat, amiket Isten helyezett a szívünkbe, minden ember szívébe, csak az igaz szeretet végtelensége képes betölteni.

„A Mennysország egy olyan ház, amit itt a földön építünk, s majd odaát lakunk benne.”

Chiara Lubich

Egy életünk van: Isten ajándéknak teremtett minket, hogy megvalósítsuk rólunk alkotott csodálatos tervét ebben az életben.

Ezt a csodálatos tervet mindenkinek meg kellene ismernie. Attól függ a világ jövője, a boldogságunk, és minden ember boldogsága, hogy sikerül-e megérteni ezt, és meg is valósítani.

Ha életünk arról tanúskodik, hogy lehetünk szabadok és boldogok, komplexusok nélkül, ha így megismerik a többiek Isten elképzelését, amit az emberről alkotott, annak a boldogságnak a szépségét, ami igaz barátságot létrehozhat fiúk és lányok közt is, akkor sokan mások akarnak majd így élni.

Igazi kihívás ez mindazoknak, akik tagjai a Gen mozgalomnak és a Fiatalok az egyesült világért mozgalomnak. Nem könnyű kihívás, de nagyszerű és forradalmian új, megéri, hogy időt és energiát fektessünk bele, hogy komolyan vegyük.

Azzal a kölcsönös jókívánsággal búcsúzzunk el, hogy még nagyobb lelkesedéssel folytatjuk vagy kezdjük újra az életünket, hogy megvalósult személyiség, igazi ajándék lehessünk a többieknek. Az életünk ugyanis a Mennyben folytatódik majd: a Mennysországban, amit itt a földön is megélhetünk már, ha szeretjük egymást.

vét?», vagy »piríthatok-e kenyeret nektek is?«.

Meghívtak az egyik közeli város baptista templomában rendezett ünnepségre, hogy énekeljünk a kórusban. Én nem vagyok túl bátor és kezdeményező, de olyan nagy szeretettel kértek meg, hogy fölöttem magamban a kérdést: »Miért vagyok itt, ha nem azért, hogy szeressek?« Így mi hárman-négyen fehérbőrű lányok, ott találtuk magunkat egy aranyba-ezüstbe öltözött csak feketéből álló kórusban, ahol spirituálét énekelünk, és azt az egész közönség előtt ritmusos mozgással kísértük.

Általában mi fogadtuk a városkába érkező látogatókat. Emlékszem egy indiai asszonyra és a kislányára, aki nem akart szólni senkihez. Miközben a mama egy másik programon vett részt, én leültem játszani a kisgyerekekkel, rajzoltam vele, és a végén nem akart haza menni. Az anyukája nagyon meglepődött. Amikor kikísértem őket az autóhoz, azt mondta, hogy ilyen még soha nem történt, eddig még senkivel nem maradt el a kislánya...

Összefoglalva, hogy a lelkem mélyén mit is jelentett számomra ez a pár hónap: Egyre jobban meggyőződtem róla: nincs szükségem külsőségekre ahhoz, hogy szép legyen az életem. Láttam, hogy ha jól teszem a kis dolgokat, akkor megtalálom azokban is a hétköznapiak értelmét és értékét. Talán úgy tűnik, hogy semmit sem teszek, de az a kis dolog nagyon sokat épít. Mindig nagy dolgokra vágytam, de látom, hogy az életben ez nem így van, persze vannak rendkívüli pillanatok is, de nem biztos, hogy azok a legfontosabbak. Úgy érzem, sikerült Istenben gyökeret vernem, és azóta az életem minden nap egyre színezebb!" ■

„NEM HARAGSZOM”

A megbocsátás képessége szinte mindennapos kihívás életünkben.

Beismerni azt, hogy hibáztunk, mindig komoly lépést kér, de ha megtettük, akkor érezhetjük igazán szabadnak és örömtelinek magunkat.

Tóth Judit

BÉLA, aki már több mint tíz éve házasember, úgy véli, hogy nem könnyű megbocsátani. „Nekem sok esetben kifejezetten nehéz, és hosszabb folyamat eredménye. Töreksem, és sokszor mégsem sikerül úgy szívből kimondani magamban, hogy nem haragszom, sőt el is felejtettem a történeteket.”

Józsai kicsit szégyenkezve vallja be: „Még szerencse, hogy telefonon beszélgetek nagynénémmel, mert ha látná arcomat, hogyan reagálok szavaira, hogyan tudok rá neheztelni, mindazért, amivel eláraszt, akkor már talán nem is lennénk kapcsolatban. Mindig megbánom, ahogyan »láthatatlanul« reagálok és időnként bocsánatot is kérek tőle.”

Létezik azonban egy elvitathatatlan módszer: ez pedig az újrakezdés, a mindig biztos út. Hihetetlen, mekkora erőt tud adni, nemcsak, hogy ne nehezteljünk, ne haragudjunk,

Bíró László családreferens püspök áprilisi programjavaslata:

Szeszélyes hónap. Lassan a szerelmes is felfedezi a másik hullámmázsait, szeszélyeit. A szerelmes nem akad el a felszíni tulajdonságoknál, léte mélyén ragadja meg a másikat, önmagáért szereti. Ugyanakkor felismeri a maga végeességét, szeszélyességét is. Ez növeli az alázatot, látást eredményez. Segíti őt, hogy elfogadja társát testestül-lelkestül, meg tudjon bocsátani, mindennap akarjon jobba válni.

hanem, hogy képesek legyünk átlenyúlni a passzivitásból az aktivitásba, az elviselésből a kezdeményezésbe, az elfogadásból a megbocsátásba.

„Sok-sok évvel ezelőtt voltunk jegyesek, de úgy emlékszem vissza egy köztünk zajló párbeszédre, mintha tegnap lett volna – meséli Marietta. Az esküvőig már csak néhány hónap hiányzott, amikor nagyon összevesztünk valamin, annyira, hogy egy pillanatra szinte házasságkötésünk is megkérdőjeleződött. Egyikünk sem volt képes otthagyni a saját világát, a maga elképzelését, és csak anynyi történt, hogy röviden, kurtán-

furcsán elbúcsúztunk egymástól. Mire hazaértem, megnyugodtam kicsit, és azon gondolkodtam, mit is

tehetek, hogyan hozhatom helyre az egészet. Éppen néhány napja szerelték be a telefont, így fel tudtam hívni vőlegényemet. Úgy éreztem azonban, hogy hamarabb felemeltem volna egy mászás követ, mint azt a telefonkagylót, de megtettem. Amikor kezdtem volna mondani, ő volt az, aki megelőzött. Csak néhány szót volt képes kiejteni, körülbelül ennyit: Ne haragudj, hogy így viselkedtem! Nem is volt szükség hosszas magyarázkodásra, ebben minden benne volt. Még az is, amit én akartam volna mondani. Azért bocsánatot kértem én is.

Ez a rövid történet később több hasonló helyzetben segített és emlékeztetett, hogy egy helyzet orvoslására sokszor elég a szándék. Nem jelentheti persze, hogy a tetteknek el kell maradnia, de mindig első az elhatározás, és a legfontosabb a szív tisztasága. Sőt, nekem még azt, hogy megéri bocsánat

tot kérni, mert én így tudok tisztalappal indulni, és igazán szabaddáválni."

Nemcsak a házasságra készülőknek kell szert tennie a kibékülés képességére, hanem mindenkinek.

Jolika és János is nemegyszer volt kénytelen bocsánatot kérni házasságuk elmúlt húsz éve alatt.

„Megtudtuk, hogy hirtelen néhez helyzetbe került az egyik baráti család, mert egyszerre került kórházba mindkét, eddig igen aktív nagyszülő. Nagyon sok feladat várt rájuk. Saját elfoglaltságaikon túl, munkájuk mellett látogatták a nagyszülőket, és közben átvették mindazt a teendőt, amit eddig ők végeztek. Egy másik családdal igyekeztünk segíteni nekik, amiben tudtunk. Szemünk előtt lebegett az, amit az egység lelkesége tanít, hogy úgy szeressük a másik szüleit, mint a sajátunkat. Egyik délután például közös krumpliszedésen vettünk részt, máskor a hullott almájukat hoztuk el, és

Szüretelés helyett

vittük vissza kész sütemény formájában.

Aztán közeledett a szüret. Elöttem világos volt, hogy ott kell lennünk, nemcsak a sok teendő miatt, hanem azért is, hogy biztosítsuk barátainkat: számíthatnak ránk, nem hagyjuk magukra őket, és az ő munkájuk ugyanolyan fontos, mint a mienk, ha nem fontosabb.

Otthon éppen a lakásfelújítás kellős közepén voltunk, ezért Jánosnak egészen egyértelmű volt, hogy amíg otthon van, minden idejét erre kell fordítania. Tehát a lakás volt a legfontosabb, és így nem volt köztünk egyetértés. Végül úgy döntöttünk, nem megyünk szüretelni. Barátaink is megnyugtattak, hogy lesz elég segítség. A szüret reggelén, amikor az almás sütit vittem a segí-

tőknek, nagyon elszorult a szívem, mert újra azt éreztem, ott lenne a helyünk. Azonkívül olyan vidám, ünnepi, családias volt minden, hogy szinte arra gondoltam, még mi maradunk le valamiről. Nagyon bántott a dolog és elhatároztam, ha otthon leszek, jól meg is mondom Jánosnak, hogy már megint rosszul döntöttünk, már megint elrontottunk valamit. Arról sem volt kétségem, hogy ez a kirohanásom milyen légkört eredményezett volna.

Ekkor a megbocsátásra gondoltam, és a tízperces úton hazafelé elhatároztam, hogy inkább azt választom, amit János elképzelt, és igyekszem a munkában teljes szívvel jelen lenni. Rájöttem újból, hogy nekem őt kell szeretnem elsősorban. Azt a szeretetet kell ajándékoznom másoknak, ami köztünk születik meg.” ■

Férfiszerep?

Három gyerek édesanyja vagyok, két fiú és egy lány, tizenhat és tizenegy évesek a fiúk, tizenhárom éves a lány. A fiúkkal sokat fáradozok, kisgyerekek látásának még, és elvesznek az ezernyi butaságban. A férjem egész nap dolgozik, és amikor próbálom bevonni, túl fáradt, és higgye el, kicsit olyan, mint űk, éretlennek tűnik ő is...

G. P.

Levele lehetővé teszi, hogy előveggyek egy a társadalmunk számára is nagyon aktuális és fontos témát: az apamodell hiányát.

A gyerekek és a serdülők helyzetéről készített legutóbbi felmérések súlyos társadalmi problémára hívták fel a figyelmet, melyet serdülőink ingerlékenysége és érzelmi ingathatósága mutat.

Kiviláglik, hogy elsősorban a fiúk fejlődése akadozik (a serdülőkorai zavarokra vonatkozó adatok szerint ebben kétharmad a fiú, egyharmad a lány), és így jó pár évvel kitolódnak a kisgyerekkor viselkedési jellegzetességei, mint pl. a bizonytalankodás, a feszélyes kapcsolatok, vagy az, ahogy nem képesek megbirkózni az érzelmeikkel.

Hogy jutottunk ide?

Fejlődéslélektani tanulmányok kimutatták, hogy a fejlődéséhez minden kisgyermeknek kifejezett példákra van szüksége és olyan alkalmakra, amelyek lehetővé teszik számára az azonosulást és az érelődést.

A kislányok születésüktől a bakfiskorig nagyon sok női példaképpel találkoznak, akihez hasonulhatnak és így fejlődhetnek: édesanyjukkal, az óvónővel, és a tanítónénikkel. A kisfiúknak viszont csak az apjuk van, és nagy ritkán egy-egy tanár. Szerintem ez óriási igazságtalanság, aminek a következményei aztán később a serdülőkorban jelentkeznek is.

Valóban, egyre gyakrabban szembesülünk például a férfi homoszexualitás nő-

vekvő jelenségével és a fiúk érzelmi éréseinek kitolódásával, (az adatok szerint 100 homoszexuális közül 80 a férfi és 20 a nő).

Akkor hát, mit lehet tenni? Túlságosan szerteágazó és fontos téma ez ahhoz, hogy pár szóval elintézhethetnénk. Beavatkozásra mindenekelőtt a két alapvető, nevelést képviselő tényező, a család és az iskola bevonásával lenne lehetőség.

Még ha manapság az apa már jobban részt is vesz a nevelésben, meg kell könyönyíteni a családon belüli jelenlétét. A megfelelő munkapolitikával, a társadalmi támogatásokkal, és főképpen a férfias neveléssel.

Fontos lenne elősegíteni, hogy a férfi tanárok, férfi példaképek jelenjenek meg újra az általános és a középiskolákban.

Ezt megkönnyíthatné a megfelelő gazdaság- és társadalompolitika, és annak a nevelési hagyománynak a felülbírálata, amely a nőt tekinteli elsősorban a nevelés sarkpontjának.

Valamit lehet tehát javítani; a fontos az, hogy ne bántortalanodjunk el... Ez már egy kis útbaigazítás is, egyszerű és konkrét formában, hogy már mostantól elindulhasson valami.

Egy másik alkalommal szólnék majd azokról az esetekről, amikor az apa azért hiányzik, mert otthagyta a családot, vagy súlyosabb okokból, például mert beteg, vagy meghalt.

Ezio Aceti

– A család folytonosan fejlődő társadalmi jelenség. Mit gondoltok, milyen típusú család képes szembenézni a jövővel?

– A tradicionális, patriarkális család természetesen nem tudott a modern kornak megfelelni, hiszen az élet felgyorsult, a munkaidő meghosszabbodott; de főleg a családnak azt a jogos igényét nem tudta kielégíteni, hogy önállóan fejlődjön és a házastársak személyes kibontakozását is megvalósítsa.

Hogy milyen típusú családot képzelünk el? Nem annyira családmódelben gondolkodunk, inkább a család életstílusa fog választ adni a jövő kihívásaira. Ez az életstílus biztosítja azt, hogy a családok kinyíljanak és más családokkal összefogjanak, hogy megosszák egymással tapasztalataikat, hogy segítsék egymást a párkapcsolatból és a gyermekek neveléséből adódó nehézségek legyőzésében, és hogy ne engedjenek az individualista befolyásolásnak.

– Ez a nyitás új távlat lehet a családmódel fejlődésében?

– Igen, a nyitás a családok számára mentőövet jelent, mert ha magukra maradnak, akkor sebezhetővé válnak. Ha a családok összefognak, akkor megnyílik az a lehetőség, hogy pozitívan éljék meg azokat a kulturális és technikai-technológiai lehetőségeket, amelyek eláraszthatják a világot. Így tudják csak helyesen megválasztani azt, ami a javukra válik és nem a család felbomlásához vezet.

A kihívás abban áll, hogy a család belsejében találja és tapasztalja meg, érlelje ki az egységből fakadó kapcsolatokat olyan módon, hogy önmagától nyíljon ki mások felé. Ez a nyitás mondjuk, jelentheti azt, hogy a szomszédnak készségesen kölcsön adunk valamit, amiért éppen becsengett hozzánk. A család önmagá-

A HÁZASSÁG IGAZI ÉRTÉKEIRŐL

Előző számunkban a közelgő családfesztivál alkalmából a Zanzucchi házaspár válaszolt arra a kérdésre, hogy mi a jelentősége ennek az eseménynek. Folytatjuk az interjú második részével.

ban ajándék, és abból a szeretetből merít, amit magában hordoz, hiszen a házastársak közötti szeretet az ingyenességből, a kölcsönös ajándékozásból, a hűségből, a gyengédségből és a gyermekek iránti tanúságtételből születik. Ez a szeretet képes ajándék lenni a többiek számára, és így a társadalom erőforrásává válik.

Ha más kultúrában élő családokat veszünk szemügyre, akkor a családmodellek nagyon különbözőek. Ezt tapasztaltuk a világ több országában tett látogatásunk alkalmával. Találkoztunk az évszázadok folyamán kialakult tradicionális, bonyolult felépítésű családdal, ami különben Nyugaton is kialakult, és nagymértékben behatárolja magát a családot is.

Minden kultúrára érvényes az, hogy a hangsúlyt a házastársi szeretetre kell helyezni, így a belső kapcsolatok megerősödnek, a külsők pedig a helyükre kerülnek. A bonyolultság a mi kultúránkból se hiányzik, gondoljunk csak a képi világ szinte mágikus hatására, a konzumizmus különböző válfajaira, az öntetszelgés keresésére. Bármelyik országban is voltunk, mindenütt megtapasztaltuk, hogy ha a család valós értékei kerülnek előtérbe, akkor ezek a problémák észrevétlenül megszűnnek. A család átmegy egy megtisztuláson, szabaddá válik, és egyre inkább képes lesz pozitív módon hatni a társadalomra, akár úgy, mint egyes család, akár úgy, mint családok közössége. Ha a családok közösséget, civil szervezeteket hoznak létre, akkor hallathatják szavu-

Annamaria és Danilo Zanzucchi házaspár fiatal magyar házaspárok körében a 2004-ben rendezett Új Családok kongresszusán Castel Gandolfóban.

kat, és befolyásoló tényezővé, nem elhanyagolható erővé válnak. Ha a civil szervezetek tömörülnek, akkor képesek lesznek a közvéleményt formálni, és kialakítani a megfelelő szociális és családpolitikát.

– A fiatalok között növekszik az együttélés jelensége. Mit gondoltok, azért van ez így, mert félnek a házasságtól, vagy elutasítják, mert túlhaladottnak tartják?

– Talán inkább az első megállapítás igaz. A fiatalok azt tapasztalják, hogy a házasság válságba jutott, és félmük ebből fakad, de előfordulhat az is, hogy túlhaladottnak és fölöslegesnek tekintik. Sokan közülük azonban az együttéléstől is félnek, mert ez az életforma is egyfajta feladatot jelent. Ebből következően egyre többen választják a szingli életformát.

Azt gondoljuk, nem annyira a há-

zasságba vetett bizalom megrendüléséről van szó, hanem inkább az olyan közösségről, ami már nem rendelkezik értékekkel, nem rokonszenves, és nem vonzza a fiatalokat.

A médiáknak nagyon nagy a hatása a véleményformálásban. Folyamatosan növekszik azoknak az érzelgős jeleneteknek a száma, amelyek fontos szerepet játszanak a fiatalok életében, és hozzászoktatják

őket, hogy a pillanat divatját kövessék, és ahhoz alakuljanak, ami mindenkire jellemző, amit mindenki csinál, mert nem rendelkezik igazi értékekkel. Lehetséges, hogy van különbség a kultúrák között e tekintetben, de tény, hogy a gyermekek legnagyobb része a médiák befolyása alatt nő fel. A család és a társadalom nem biztosítja számukra azt a nevelést, aminek alapján másképp döntenének, s nem az együttélést választanák. Nem segíti őket abban sem, hogy felvállalják a másik személy melletti komoly elköteleződést.

Hogyan kell felkészíteni a fiatalokat arra, hogy a családi élettel szembenézzenek? Arra kell törekednünk, hogy felfedezzék a házasság igazi értékét. Persze a fiatalokat nem a szavakkal lehet meggyőzni, hanem a tényekkel. Ezért a családfesztivál olyan történeteket fog bemutatni, amelyek a család négy évszakát tárják fel az egész világról. Szerepelni fognak olyan családok, akiknek sikerült felépíteni az igazi szereteten alapuló kapcsolatokat, minden nehézség ellenére. Hagyjuk, hogy az élet szólaljon meg, a bizalom és a remény, de nem csak a fiatalokban. ■

EGY PEDAGÓGUS VALLOMÁSAI

A tanári pályát választani nem volt könnyű, és ma sem az.

Mik a lehetőségei és kilátásai annak, aki matematikát és fizikát tanít egy műszaki szakközépiskolában a mára megváltozott körülmények között?

A hivatás művészetéről vall egy gyakorló pedagógus, aki gyerekek és fiatalok között él és mozog hosszú évek óta.

MIVEL szüleim pedagógusok voltak, nem volt meglepő, hogy mi is ezt a pályát választottuk, az öcsémmel. Pályakezdésemet – a szülői házban kapott impulzusok mellett – az is megkönnyítette, hogy emberként és tanárként egyaránt kiváló oktatóktól tanulhattam meg nemcsak a szakmai alapokat, hanem a hivatás szeretetét is.

Jelenlegi iskolámban 1979 óta dolgozom. Azóta sokminden megváltozott ebben az iskolatípusban, és az itt dolgozó tanároknak ehhez alkalmazkodni kellett. Az iskolarendszer átalakulása miatt kétszeres kontra-

selekció után érkeznek hozzánk a kilencedikesek, mert először a nyolcosztályos, majd a hatosztályos gimnáziumba nem kerülhettek be különböző okok miatt. Részből ezért, részben a felvételi rendszer hibái következtében háromnegyed részüknek sem a tudása, sem az önbizalma és a tanuláshoz való viszonya nem elég ahhoz, hogy négy év alatt, normál tempóban haladva, felkészüljenek az érettségire. Pedig a nálunk oktatott szakmák tanulását csak érettségi után lehet elkezdni.

Ilyen körülmények között nagyon fontos hinni a gyerekekben eredendően meglevő jóban, és hinni ma-

gamban is, hogy képes vagyok ezt a jót felszínre hozni, és bennük tudatosítani. Nem mindig a gyenge képesség az oka annak, hogy hiányosak az ismereteik. Többen csak közvetlenül az érettségire készülés során vagy az utána következő szakképző évfolyamokon mutatják meg, hogy valójában mire képesek. Tehát érdemes türelmesnek lenni. Ha valame-lyikük számárságot ír, mond vagy érthetetlenül, netán tiszteletlenül viselkedik, nem feltétlenül azért teszi, hogy engem bosszantson, noha ez sincs mindig kizárva. Bárhogy is van, nekem kell eldönteni, hogy ezt a „helyzetet” hogyan tudom a legjobb-

ban gyümölcösöztetni. Mivel sok lehetőség közül választhatok, a döntés nem könnyű. Szakmai, módszertani, pedagógiai tudás kell hozzá, és még valami, ami nehezen meghatározható dolog, amit szoktak megérzésnek, kreativitásnak, empátiának stb. nevezni. Én, a magam gyakorlatában kegyelemnek nevezem, és ez abban nyilvánul meg, hogy az elvégzett munkám alapján a várhatónál jobb eredményt tapasztalok.

Fotók: a szerző archívumából

Decemberi dolgozat

A kilencedikes Robi egyik dolgozatát így fejezte be. „Tisztelt Tanár Úr! Karácsony közeledik. Kérem ezért, hogy dolgozatomra egy kegyelem kettést tessenek adni!” Pontszámainak összegzése után kiderült, hogy ijedelmem nem volt egészen indokolt, mert éppen az elégséges alsó határát érte el. De most azt hiheti, hogy kérése lágyította meg a szívemet. Nagy hibának tartom, ha azt a meggyőződést erősítjük a tanulóban, hogy nem tud semmit, és csak a tanár „vajszívének” köszönheti, hogy nem bukott meg. Tudni kell, hogy a jegyét, legyen az éppen csak elégséges, valós teljesítményre kapta. Ezért – ünneprontóan – így értékeltem a dolgozatát: „Ez a dolgozat azért kettős, mert annyit ér. Tőlem kegyelem kettést soha nem fogsz kapni, de nem is lesz rá szükséged, ha elhiszed, hogy képes vagy – legalább az egyszerűbb – feladatok megoldására.” Talán ez is segített abban, hogy Robi év végén simán átment matematikából.

A javítóvizsga javít

Gábor csendes, szerény, visszahúzó, kissé szorongó fiú, kilencedik év végén megbukott matematikából. A javítóvizsga első napján dolgozata siralmasan sikerült: a legnagyobb jóindulattal sem lehetett elégtelennél

jobbra értékelni. Ennek alapján semmi jót nem várhattam tőle másnap a szóbelin. Mégis szerettem volna átengedni, mert úgy gondoltam, hogy megérdemelne (ő is, meg én is) még egy év türelmi időt. Próbáltam olyan kérdéssort szerkeszteni, amely csak a továbbhaladáshoz legszükségesebb részeket tartalmazta – kevés hibázási lehetőséggel. Egyik kollegám meg is jegyezte, hogy „atyailag” fogalmaztam meg a feladatokat. Nagy meglepetésünkre és örömünkre, Gábor ezeket az atyai feladatokat önállóan, jól oldotta meg. Egy-két kisebb hibát rákérdezésre egyből helyesbített. Feleletéből kiderült, hogy az alapvető összefüggéseket ismeri, és egyszerű esetekben alkalmazni is tudja. Erre már át lehetett engedni. Az azóta eltelt négy hónap, egyelőre engem igazol: Gábornak megjött az önbizalma, az órákon jelentkezik, „veszi a lapot”, és a dolgozatai is sikerülnek.

Az osztályfőnök „hatalma”

Ádám kilencedikes volt, amikor édesapja meghalt. Mint osztályfőnök, igyekeztem segíteni neki és édesanyjának is, hogy ez a tragédia minél kevésbé vesse vissza tanulmányi munkájában. Édesanyjának szociális segítyt utaltattam ki az iskolai keretből, őt pedig, több tárgyból is rendszeresen korrepetáltuk. Ennek ellenére a kilencedik és a tizedik osztályból csak javítóvizsgákkal tudott továbblépni. Testnevelésből viszont nagyon jól teljesített. Az első perctől az utolsóig óriási lelkesedéssel végzett minden gyakorlatot, a labdajátékokban pedig a saját (és néha mások) testi épségét is veszélyeztetve küzdött a győzelemért. Jaj volt annak, aki szabálytalanul merte őt akadályozni. Erős testalkatú, korán érő fiú volt. Tizenegyedikben, a tanulásban is sikerült egy kicsit javulnia, év végén minden tárgyból átment, és végre szabad volt a vakációja. Szeptemberben, az első tizenkettedikes szülői értekezlet után édesanyja odajött hozzám,

és elmesélte, hogy nagyon küzdelmes nyaruk volt. Ádám július elején szerelmes lett egy elvált asszonyba. Ez odáig fokozódott, hogy augusztusban már azt akarta, hogy az illető asszony adja el a lakását, és – a másfél éves gyerekével – költözzön oda hozzájuk, ő pedig, természetesen, abbahagyja a tanulást, és elmegy dolgozni. Édesanyja kétségbeesetten tiltakozott, sírt, könyörgött – hasztalan. Végül elkeseredésében azt mondta, hogy már csak egyet tud tenni, megkeres engem, és tanácsot kér tőlem. Erre – számomra máig érthetetlen módon – megfordult a helyzet. Most Ádám kezdett tiltakozni, könyörögni. Szó szót követett, sikerült megállapodni, Ádám lemondott tervéről, és megígérte, hogy folytatja, illetve befejezi tanulmányait. Megtartotta a szavát: a tanév végén „első nekifutásra” sikerült az érettségi-képesítő vizsgája.

Visszatekintve eddigi pályámra, elmondhatom, hogy jól éreztem magam tanítványaim között, személyes sikeremnek tartottam, ha segítségemmel tudták megoldani problémáikat. Ez azonban nem az én érdekem: Sokszor szembesültem azzal, hogy felkészültségem, tudásom kevés, de jött „fönről” a segítség, amit talán nem is én érdemeltem meg, hanem ők.

Szalai József

GYERMEKEINK VILÁGA

A gyerekek és az olvasás

Mostanában gyakran halljuk, hogy sok az olvasási nehézséggel küzdő gyermek az iskolákban. Ugyanakkor arról is beszélnek, hogy egyre több olyan gyerek kerül első osztályba, aki már tud olvasni. Vajon ez az utóbbi csoport gyerek mitől kapott kedvet az olvasáshoz?

B. T.

Azzal kezdem, hogy minden kisgyermek nagyon érdeklődő, ezért pl. ha látja, hogy a szülei könyvet, újságot olvasnak, ő is kedvet kap ehhez. Az olvasás iránti érdeklődése erősödhet, ha pici korától mesélnek neki a szülei, nagyszülei vagy nagyobb testvérei. A csak szóban elhangzó meséket később kiegészítheti vagy fel is válthatja a mesekönyv-olvasás.

Ez először csak egy leporcelló-szerű színes képeskönyv legyen, amiben kevés a betű, a szöveg, de annál több a szép és kedves rajz, illetve kép. A gyermek a kérdésre: „Hol van ez vagy az...?” szívesen mutoztatja a képeken szereplő állatokat vagy szereplőket. Ezekről kitalálhatunk történeteket, vagy felolvashatjuk, ha van valami egyszerű szöveg alattuk. Beszélgetés kezdődhet például így: Mit mond a kutya? Kacsa, csacsi, kakas, mentőautó, repülő stb. Az utánzás során az egyszerű hangoktól egész mondatokig jut el a másfél-kétéves gyerek. Később következhetnek a dallamos versikék, mondókák, rövid történetek.

Óvodás korban egyre hosszabb meséket olvassunk a gyerekeknek, melyek érdekesekek és fordulatosak, viccesek és vidámak, furfangosak és ötletesek. Érdemes közben néha megkérdezni tőle: „Érted?”, és ha nem teljesen világos neki valami, azt ma-

gyarázzuk meg, bővítve és pontosítva így a szókincsét. Ez később segítség lesz nemcsak az óvodában és az iskolában, hanem a baráti kapcsolatok kialakításakor, az érzelmek kifejezésében is. Ne sajnáljuk a pénzt egy-egy drágább, szép kivitelezésű könyvre! A karácsony, a születésnapok vagy egy hosszabb utazás ragyogó alkalom bővíteni csemeténk könyvespolcát.

Fontos, hogy igyekezzünk az életkorának megfelelő történeteket választani, hogy oda tudjon figyelni. Ha észrevesszük, hogy elkalandozik a figyelme, ne erőltessük a dolgot, próbáljuk meg máskor vagy más tartalmú mesével. Meglepődnek a szülők akkor is, hogyha a gyerek ugyanazt kéri napokig. Ennek az a magya-

rázata, hogy boldog, mert már tudja, hogy mi következik, és örül, ha huszadszor is úgy történik minden, mint amikor először olvastuk fel.

Jó, hogyha nem csupán ötletszerű a mesehallgatás, hanem rendszeres. Leginkább a lefekvés körüli idő alkalmas erre. Az alváshoz készülődési ceremóniának állandó része lehet akár, – vele a főszerepben – az, hogy mi történt aznap, akár egy felolvasott történet.

Nem szerencsés, ha a meséket csupán a videók segítségével ismeri meg a gyerek, bár együtt nézve vele néhány aranyos mesefilmet, sokat tudunk beszélgetni, megismerve ezzel a gondolatait, az érzéseit. Értékes

szolgálatot tehet a diafilm vetítése is, ami a maga különleges atmoszférájával közös élmény lehet az egész családnak. Már maga az, hogy be kell sötétíteni a szobát, a képecskék lassan változnak, türelemmel kell figyelni a szövegre – nagyon érdekes. Hát még, hogy ki tekeri a tekerőgombot, vagy ki olvassa hangosan a képaláírásokat!

Ha a gyermek kicsi korától hozzászokott ahhoz, hogy a szülei mesét olvasnak neki, akkor úgy hat éves kora körül ő maga is érdeklődni kezd a betűk iránt. Sokan a nevüket próbálják leírni, lemásolni, vagy szeretnék kibetűzni a boltok feliratait. Eleinte gyakran írják le fordítva a betűformákat. Ez akkor rendeződik,

ha a térben és a saját testén is tud tájékozódni, vagyis pontosan tudja használni a jobb-bal, fent-lent, előtte-mögötte-mellette stb. szavakat.

Az iskolai olvasástannulás során lehetnek nehézségek a bizonytalanságból és a lassúságból is a szótagok és a szavak összeolvasásánál a különálló betűkből. Ilyenkor nagy türelemre van szükség, és helyes, ha veszünk olyan, nagyobb betűmérettel szedett könyvet, ami a gyerek

érdeklődésének megfelel.

A ráérezés az olvasás örömeire nagyon fontos, mivel az olvasás semmivel nem helyettesíthető, csodálatos élmény. Általa részesedhetünk az előttünk élt emberek minden leírt gondolatából, élethapasztalatából és az összes tudományból. Ez gazdagítja és formálja egész személyiségünket, így növeli a társadalom iránti felelősségérzetünket, és új utakra is készítet. Ha megismerjük az emberiség nagy kincseit hordozó értékes irodalmat, a történelmet, olvassunk a művészetekről, nem csak művelt, hanem teljesebb emberek is leszünk.

*Szalainé Simkó Hilda–
Fábián Zsuzsanna*

Az önbecsülés

A gyermekkori tapasztalatok pozitívan vagy negatívan befolyásolják, hogy milyen képet alakítunk ki önmagunkról. A szeretet megtapasztalása azonban képes megváltoztatni a sorsát még annak is, akit rossz benyomások értek élete kezdeti szakaszában.

A frissen diplomázott, még kevés szakmai tapasztalattal rendelkező pszichológus első felismerései közé tartozik, hogy sok érzelmi probléma gyökerét önmagunk alaptalan lebecsülésében kell keresnünk. Az összefüggés egyértelműen kiderül egy fiatal olvasó leveléből: „Erőfeszítéseim ellenére sem sikerül könnyen teremteni kapcsolatot a többi emberrel. Igaz, gyermekkoromban problémáim voltak a szüleimmel, s ezek zárkózták, félénkké tettek. Már felnőtt vagyok, ám továbbra is ugyanazokkal a gondokkal küzdök, mint korábban. Ezek alkalmatlanná és képtelenné tesznek még arra is, hogy plébániai kötelezettségeimnek eleget tegyek... hova vezethető vissza mindez?”

Először is meg kell határoznunk, pontosan mit értünk önbecsülés alatt? Azt jelenti, hogy tisztában vagyunk saját értékeinkkel, önnön méltóságunkkal, lényünk egyediségével. Azt jelenti, hogy ismerjük benső „énünket”, legmélyebb, igazi valónkat, ahol biztonságot találunk, és van bátorságunk felvállalni érzéseinket, legyenek akár negatívak is azok.

Attól függetlenül, hogy kinek milyen gyermekora volt, mindannyiunk feladata az egészséges önbizalom kialakítása. Ehhez a kiindulási alapok nyilván egyénenként változnak. Vannak olyanok, akiknek gyerekkoruktól fogva van elegendő önbizalmuk és életbe vetett bizalmuk. Azoknak viszont (és ide tartozik az idézett levél írója is), akiket kiskoruktól lekicsinyelltek vagy

hátterbe szorítottak, nem kis nehézséget jelent majd a helyes önbizalom megszerzése. Ám ők is eljuthatnak arra, hogy elfogadják önmagukat és az addig megélteket; hogy megbarátkozzanak saját képességeikkel és gyengeségeikkel, felismerjék egyediségüket és ezt vállalják mások előtt is.

Ebben a kérdéskörben Erik Erikson bevezette az „eredendő bizalom” fogalmát, amikor úgy érezzük, hogy megbízhatunk a szüleinkben és önmagunkban is. Aki szüleitől és a családi körből örökölte ezt az eredendő bizalmat, önmaga is bizalommal tekint

a világba: nem fél kockáztatni az életét, próbára akarja tenni a képességeit, és érzi, hogy megbízhat az emberi létben. Ezzel elmentében, amikor egy kisgyereken kevés eredendő önbizalom alakul ki, túlzottan kritikussá válik saját magával szemben: kétkedik önmagában és képességeiben, illetve abban, hogy őt a többiek elfogadják.

Az életbe vetett bizalom a feltétele, hogy a gyerek megtalálhassa az én-azonosságát. Az én-azonosság feltételezi, hogy elfogadjuk az élet minden összetevőjét, s ezeket beépítjük önmagunkba; továbbá, hogy látjuk az életünket átszövő aranyzálat, és hogy megtaláltuk létünk belső egységét. Az egészséges én-tudat biztonságot ad a gyermeknek, hogy kézben tarthassa ösztöneit, megvédi őt a szigorú felettes-én kialakulásától, egy kegyetlen lelkiismerettől, amely az eredeti bizalom hiányában szenvedő emberre oly jellemző.

Erikson szerint a vallásból és a hagyományokból merítő nevelés elősegíti a gyermek eredendő bizalmának megerősödését, amellyel a világhoz viszonyul. A hit kitágítja a gyermeki bizalmat, az emberektől a környező világon át Istenig, minden lét forrásáig. Az Istenbe vetett bizalomnak mindig alapvetőnek kell lennie, amikor Róla beszélünk. Ha azonban Istent úgy állítjuk be, mint egy felügyelőt, aki állandó megfigyelés alatt tart minket, akkor az eredendő bizalom helyett az eredendő félelmet ültetjük el a gyermekben: úgy fogja érezni, hogy mindenben ellenőrzik, korlátozzák, szemmel

tartják és megfiglik. Saját szüleinkkel kapcsolatos kiskori élményeink hatással lehetnek a bennünk kialakuló istenképre. Valóban, természetes módon vetíthetjük Istenre a szüleinkről szerzett tapasztalatainkat. Például igen nehezen tud Istenre Atyaként gondolni az, akinek rossz kapcsolata volt édesapjával.

A keresztények számára azonban az Istenről alkotott képet a kinyilatkoztatott hit határozza meg. Tehát, nem lehet olyan elképzelés, amelyet az ember szerkesztett össze.

Hányszor láttam a kezeléseken, hogy újra fellobbant az Istenbe, az Atyába, az Ő szeretetébe vetett hit – szándékmon kívül – olyanokban is, akiket azelőtt sok megrázkódtatás és családi trauma ért. Újra rátaláltak a Szeretetre, a szeretet segítségével, melyet nem családtagjaiktól, hanem kívülállóktól kaptak, például munkatársaktól, egy orvostól, egy baráttól, stb. Ez a szeretet nem pusztán barátság vagy szolidaritás, mert annak a szeretetnek a művészetében gyökerezik, amire az Evangélium hív: olyan szeretet, mely ki tud üresedni a másik előtt, eggyé válik vele teljesen önzetlenül.

A tapasztalás, hogy Isten szeretet bennünket, nemcsak a legmélyebb sebeinket képes begyógyítani, de erőt ad, hogy önmagunkból kilépve, tudjunk szeretni, és közösséget teremteni.

Pasquale Ionata

ADOBÓKOCKA NAPJA

„Olyan szeretnék lenni, mint Jézus. Mit tegyek?” – ez volt a mottója a „Dobókocka napjának”, amelyet február 12-én tartottak egy budapesti középiskola tornatermében. Ezen a délutánon azok a négy és kilenc év közötti gyerekek vettek részt, akik már régebb óta élnek a „szeretetedobókocka” oldalait. Meg azok is, akik most szeretnek volna megismerkedni vele.

Az énekektől az elbábozott és elmesélt tapasztalatokon át egy hat állomásos nagy játékig minden a szeretet művészetének elmélyítését szolgálta, amire a délután elején Chiara hívott meg mindenkit egy videón elhangzott válaszában, ahol a dobókockáról beszélt.

Az élénk és örömteli együttlét során a gyerekek összegyűjtötték a „szereket városának” papírból készült darabjait, hogy azután közösen fel is építsék, egy óriási kartonra ragasztva. Ez azt a szeretetet is jelképezte, ami a jelenlévő gyerekek és felnőttek között megszületett.

A „Dobókocka napjának” ezzel nincs vége: Többen kifejezték, szeretnék megismételni ezt a napot, hogy a „szeretetedobókocka” üzenetét sokfelé elvihessék.

HARMADIK EURÓPAI ÖKUMENIKUS NAGYGYŰLÉS

Az erdélyi Nagyszeben városa ad otthont a harmadik Európai Ökumenikus Nagygyűlésnek, 2007. szeptember 4. és 8. között. A hírt az Egyházak Európai Konferenciája, valamint az Európai Püspökkari Konferenciák Tanácsa közölte a február 8-i Chartres-i találkozója után. Az első ilyen típusú nagygyűlés Bázelen zajlott 1989-ben; a második 1997-ben Grazban, (ahol Chiara Lubich a nép ökumenizmusáról beszélt). A harmadik Európai Ökumenikus Nagygyűlést jó néhány előkészítő találkozó előzi meg, regionális és nemzeti szinten. Előkészületként lesz két nemzetközi találkozó is: 2006. elején Rómában, és 2007. elején, valószínűleg Wittenbergben, „Luther városában”.

PÜSPÖKÖK TALÁLKOZÓJA

Február 19–25 között kilencven püspök vett részt Castalgandolfóban a Fokoláre Mozgalom katolikus püspök barátainak 29. találkozóján. A hét meghatározó eleme volt a Szent-

atyá saját kezűleg írt üzenete, ami váratlanul érkezett, egészségi állapotára való tekintettel. II. János Pál pápa arra buzdítja püspöktársait, hogy „tegyenek tanúságot a mai társadalomban az egyház központi titkát jelentő feltámadt Krisztusról”. Egyben kifejezte meggyőződését, hogy korunk kihívásaira válaszként „ezen élő forrás” „megújult apostoli életet” és „misszionárius merészséget” adhat. A találkozó folyamán a püspökök megosztották egymással gondolataikat, amit a világ különböző egyházmezejében élnek – háborúk, éhség, betegség, kritikus politikai és gazdasági állapotok – és személyes tapasztalataikkal tettek tanúságot Isten tevékeny jelenlétébe vetett szilárd hitükről, aki határozott és egyben bölcs fellépésre sarkall.

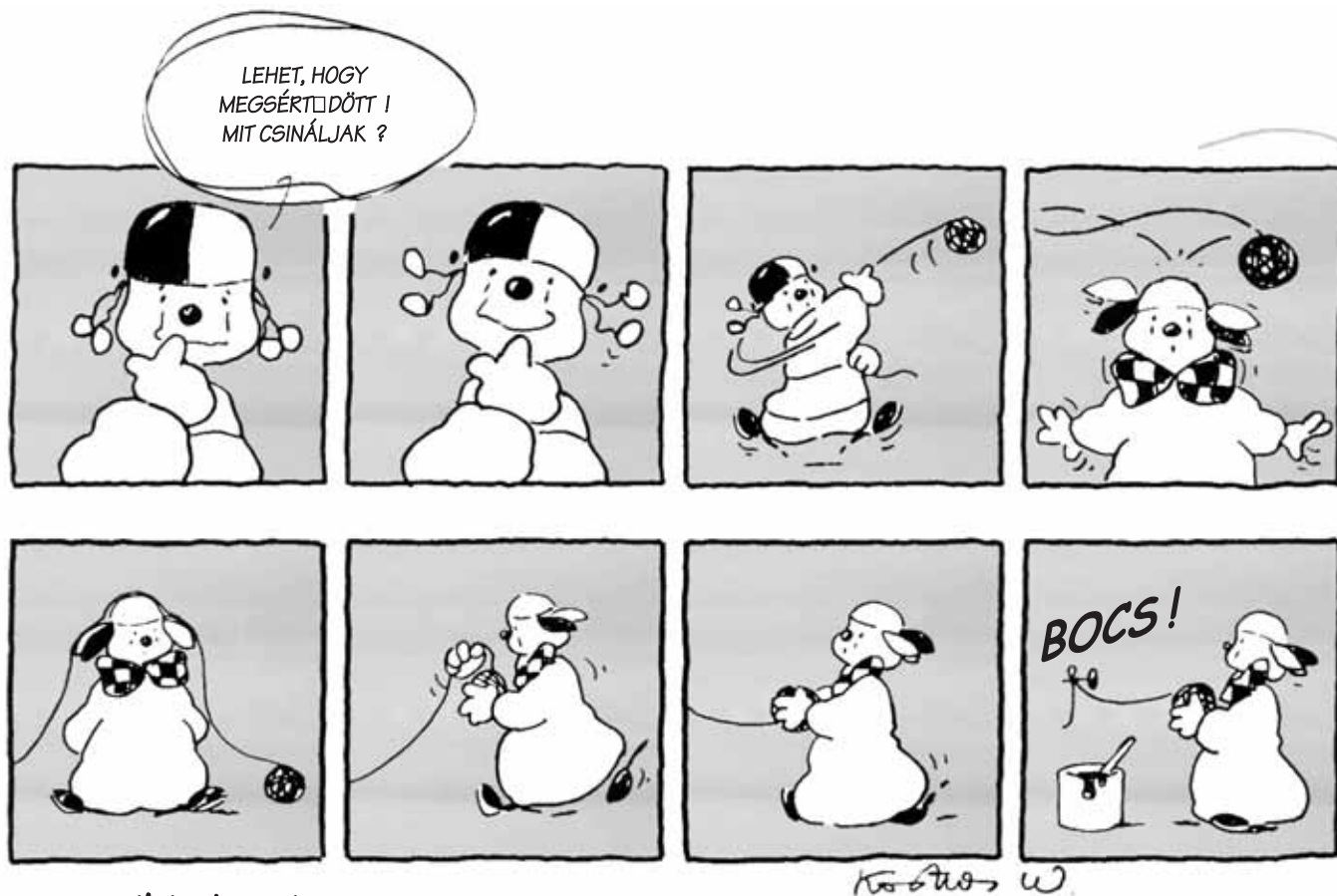
A találkozó végén Jean Ntagwara püspök Burundiból így fogalmazott: „Itt a friss Evangéliumot tapasztaltam meg... A közösségi lelkiséget élni: ez a gyógyír, mely begyógyíthatja népünk sebeit”. Szardíniából Giovanni Dettori püspök pedig: „Ez az egység erővel tölt el; meg tapasztaljuk, hogy egy szív és egy lélek vagyunk”.

ELHUNYT LUIGI GIUSSANI ATYA

82 éves korában elhunyt Luigi Giussani atya, a Comunione e Liberazione (CL) mozgalom alapítója, a kortárs katolikus élet egyik meghatározó személyisége. A '68-as diákmegmozdulások idején, az egyetemi fiatalok körében, Milánóban indította útjára mozgalmát, mely jelenleg a világ öt kontinensének hetvenöt országban működik. A katolikus egyház részéről 1982-ben történt a hivatalos elismerése.

A temetési gyászmisén – melyen a vallási élet és a mozgalmak vezető személyiségei mellett a politikai élet is nagy számban képviselte magát, Silvio Berlusconi miniszterelnökkel az élen – Carlo Azeglio Ciampi olasz köztársasági elnök méltatásában többek között kiemelte: „Nagylelkű szolgálatával hozzájárult sok fiatal közösségi és emberi érlelődéséhez, akik benne látták lelki vezetőjüket”. „Az a benyomásom, hogy egy szenttel találkoztam, és ezt soha nem fogom elfelejteni” – emlékezett rá Chiara Lubich.

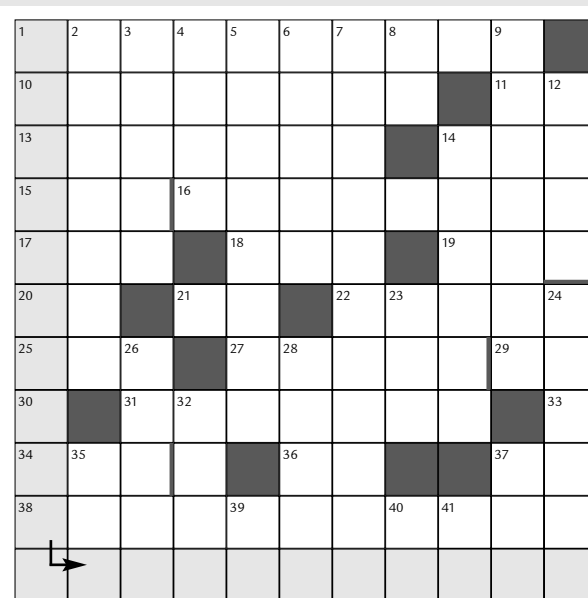

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő a mondás: „Ha hallgatásunk virrasztás,
(függőleges 1. a hozzátartozó vízszintessel)”

Vízszintes: 1. Meteorológiai mozsárágyú névelővel. 10. A Futrinka utca lakója. 11. Szolmizációs hang. 13. Mosdóeszköz. 14. Távolabb. 15. Majnem flekk. 16. Apró bogár névelővel. 17. Öntöde párosai. 18. Oxigén, jód, nitrogén vegyjele. 19. TZA. 20. Depo egyenműi. 21. Magam. 22. Angol inas, szolga. 25. Szúr. 27. Neki van, bír valamit franciául. 29. Félkezű! 30. Személyes névmás. 31. Téli lábbeli névelővel. 33. Sugár jele. 34. Férfinév. 36. A Balaton is ez. 37. Évforduló! 38. Naplopás

Függőleges: 2. Díszes vízelvezető. 3. „...picike a csabai utca”. 4. Hónapja. 5. Dél-amerikai folyó. 6. Richard becézve. 7. Áhítozott valamire. 8. Ága 2/3-a. 9. Kártyázók. 12. Ízeltlábú. 14. Hun vezér neve: Isten... 23. Vers része. 24. Bátor. 26. Összevissza karom. 28. Hordozta. 32. Tartózkodási helye. 35. Azonos magánhangzók. 37. Ró. 39. Igeképző. 40. Kiejtett betű. 41. Fél vese.

A márciusi szám rejtvényének helyes megfejtése:
„...nincs mód nem menni, ahova te küldtél”

Egidio Santanché:
Gyermekeink ismeretlen világa

Egy gyermekorvos-pszichológus több évtizedes tapasztalata a gyermekneveléssel kapcsolatban. Milyen a határozott, de kizárólag a szeretetre épülő nevelési eszmény.

Anna Maria Zanzucchi:
Az anyaság nehéz művészete

Nevelési kérdések és a gyermekekkel megélt tapasztalatok. Egy ötgyermekes édesanya kapcsolata gyermekeivel születésüktől 13-14 éves korukig.

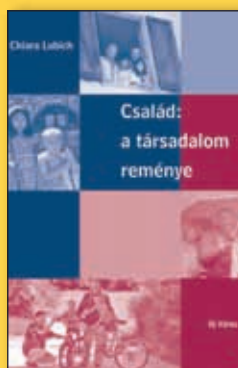
Dominique Fily:
Ha szorít a karikagyűrű

Történetek a házasság első éveiről.

Kormányos Krisztina-Prokopp Katalin:
Családi album

Hogyan sikerült túlélni a nehézségekben és közös megoldást találni a problémákra, szeretettel leküzdeni a közönyt, szeretetlenséget, viszályt. Igaz történetek humorosan, derűsen.

Chiara Lubich:
Család, a társadalom reménye

A második, bővített kiadás a szerző nő családi életre vonatkozó programadó beszédeit tartalmazza: mik a család jellemzői Isten tervében.

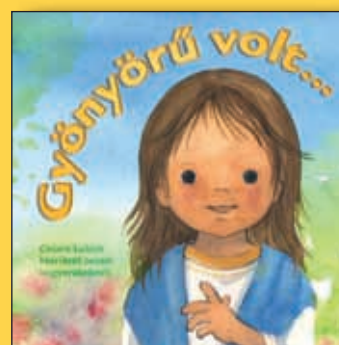
Chiara Lubich: Új úton

A Fokoláre Mozgalom alapítója tanulmányában sorra veszi az egység lelkiségének alappontjait és annak különböző aspektusait, kiemelve az újdonságot az eddigi, elsősorban individuális lelkiségekhez képest.

Ezio Aceti-Alberta Rotteglia:
Nem a gólya hozza!

Hogyan beszéljünk gyermekeinknek a születés titkairól, a szexualitás alapvető kérdéseiről?

Chiara Lubich: Gyönyörű volt

Mária a példakép, a legkisebbek számára is. Chiara válaszai és a gyerekek tapasztalatai tanúskodnak erről.